

EUROBAROMETRAS 62

VISUOMENĖS NUOMONĖ EUROPOS SĄJUNGOJE

2004 m. ruduo

ŠALIES ATASKAITA

LIETUVA

Šį tyrimą užsakė ir koordinavo Spaudos ir komunikacijos generalinis direktoratas.

Ši ataskaita buvo parengta Europos Komisijos atstovybei Lietuvoje.

Šis dokumentas neatspindi Europos Komisijos požiūrio.
Jame pateiktos autoriaus interpretacijos ir nuomonės.

Tyrimas Lietuvoje atliktas TNS Gallup
Ataskaitą parengė Dr. Mindaugas Degutis

Įvadas.....	3
1. Lietuva pirmaisiais narystės Europos Sąjungoje mėnesiais	4
1.1. Pasitenkinimas įvairiomis gyvenimo sritimis	5
1.2. Pasitenkinimas demokratijos veikimu	12
1.3. Svarbiausios problemos	14
1.4. Pasitikėjimas įvairiomis institucijomis	16
2. Požiūris į narystę Europos Sąjungoje.....	19
2.1. Narystės Europos Sąjungoje nauda.....	19
2.2. ES poveikis įvairioms sritims	21
2.3. Europos sąjungos institucijos.....	23
2.4. ES veiklos prioritetai.....	25
3. Informacijos apie Europos Sąjungą šaltiniai ir ES įvaizdis.....	28
3.1. Informacija apie Europos Sąjungą.....	28
3.2. Europos Sąjungos įvaizdis	31
3.3. Tautinis tapatumas	37
3.4. Europos Sąjungos ir vietinės valdžios vaidmuo	38
4. Europos Sąjungos politikos principai.....	40
Priedas Nr. 1. Techninė informacija	43
Priedas Nr. 2. Klausimynas.....	45

Ivadas

2004 m. rudenį visose 25 Europos Sąjungos valstybėse narėse vykdytas standartinis Eurobarometro tyrimas yra pirmoji tokia apklausa po to, kai Lietuva tapo ES nare. Ši ataskaita yra skirta pagrindiniams studijos rezultatams apžvelgti.

Ataskaitoje yra analizuojami Lietuvos gyventojų atsakymai į pagrindinius tyrimo klausimus, taip pat šie atsakymai lyginami su visų 25 Europos Sąjungos narių atsakymų vidurkiais. Be to, ataskaitoje, ten kur tai daryti prasminga, yra pateikiami palyginimai su ankstesniųjų tyrimų duomenimis bei analizuojami apklausos rezultatai įvairiose socialinėse ir demografinėse respondentų grupėse.

Tyrimo metu visoje Lietuvoje buvo apklausti 1002 respondentai, kuriems yra 15 ir daugiau metų. Respondentų atranka buvo vykdoma taikant atsitiktinės – tikimybinės atrankos metodą ir reprezentuoja visos Lietuvos gyventojų nuomonę. Apklausa buvo vykdoma personalinio interviu būdu respondento namuose naudojant CAPI (Computer Assisted Personal Interviews) sistemą.

Apklausa vykdyta 2004 m. spalio mėnesį. Tyrimo klausimynas ir techninė informacija apie tyrimą pridedami kaip šios ataskaitos priedai.

1. Lietuva pirmaisiais narystės Europos Sąjungoje mėnesiais

Pastarieji pora metų Lietuvai buvo kupini svarbių politinių įvykių. 2004 m. pirmajame pusmetyje Lietuva tapo iškart dviejų tarptautinių organizacijų – NATO ir Europos Sąjungos – nare. Kartu buvo sėkmingai baigtas ilgas etapas ir pasiekti vieni svarbiausių šalies užsienio politikos tikslų. Narystė šiose organizacijose daugumai Lietuvos žmonių reiškia galutinį atsiskyrimą nuo Rytų politinės erdvės, didesnį saugumo ir pasitikėjimo ateitimi jausmą. Tad gal neatsitiktinai lietuviai pastaruoju metu tampa vis didesniais ir didesniais optimistais savo ateities atžvilgiu.

Tiesa, 2004 m. buvo ir rinkimų metai: buvo renkami Europos Parlamento, Seimo nariai bei šalies Prezidentas. Kiekvieni rinkimai yra tiek naujų vilčių, tiek aršios politinės kovos metas. Dar neužmirštus Prezidento skandalo išpūdžius 2004 metai papildė naujais politiniais skandalais: įtarimais parlamento nariams korupcija, kaltinimais populizmu bei labai pragmatiška ir dažnai nesirenkančia priemonių kova dėl įtakos valdžioje, skubotu Konstitucijos Europai ratifikavimu. Tad viena vertus, Lietuvos žmonės turėjo progą realiai prisiliesti prie Europos Sąjungos institucijų, rinkdami europarlamentarus, kita vertus, turėjo dar vieną progą nusivilti savais politikais.

Narystė Europos Sąjungoje ne vienam Lietuvos gyventojui reiškė ir visai naujas kasdienes patirtis. Ir jos buvo dvejopos. Viena vertus, iš karto po narystės teko taikytis su šiek tiek pakilusiomis kainomis ar naujomis taisyklėmis. Kita vertus, kelionės į Europą tapo paprastesnės, legaliai įsidarbinti kitoje šalyje tapo kur kas lengviau. Aktyvioji visuomenės dalis pamatė, kad ES parama yra realus ir pasiekiamas dalykas. Tyrimo rezultatai rodo, kad pozityviosios patirties pusės vis dar žymiai nusveria negatyvius aspektus.

Optimizmui pagrindo prideda ir sparčiai auganti šalies ekonomika. Keletą metų iš eilės Lietuva yra viena iš sparčiausiai besivystančių ekonomikų pasaulyje. To augimo vaisius, galų gale, pradėjo jausti ir didelė dalis visuomenės, o ne tik ekonomikos ekspertai. Lietuvos žmonės pagaliau atsikratė ir nevisavertiškumo komplekso prieš savo artimiausius kaimynus. Pasirodo, kad ir Lietuva gali pirmauti, o jos pasiekimų galima pavydėti.

Šį vidinį optimizmą papildė ir lūkesčiai, susiję su naryste Europos Sąjungoje. Lietuvos gyventojai tiki, kad narystė ES padės dar labiau plėtoti ekonomiką bei kurti šalyje gerovę. Todėl lietuviai ir lieka vieni didžiausių Europos Sąjungos rėmėjų tarp visų valstybių narių.

Tačiau transformacijos periodas nebuvo vienodai sėkmingas visoms visuomenės grupėms. Netolygi regionų plėtotė, kuklios socialinės garantijos ir socialinės atskirties mažinimo programų

trūkumas neleidžia pasinaudoti ES plėtros vaisiais visoms visuomenės grupėms. Neprieinantys prie visuomenės resursų jos nariai jaučia neteisybę ir atskirtį. Socialinio statuso skirtumai transformacijos laikotarpiu tapo kaip niekada dideli. Todėl, natūralu, kad nuskriaustoji visuomenės dalis nerodo nei labai daug palankumo tokiai šalies raidai, nei labai daug optimizmo ateities atžvilgiu.

1.1. Pasitenkinimas įvairiomis gyvenimo sritimis

Lietuvos gyventojai tarp europiečių ilgą laiką garsėjo kaip vieni labiausiai nepatenkintų savo gyvenimu ir žiūrinčių į ateitį su dideliu pesimizmu. Tačiau ši situacija jau keletą metų iš eilės po truputį keičiasi ir Lietuvos žmonės apklausose pradeda demonstruoti daugiau teigiamo požiūrio į savo gyvenimą. Daugiau nei pusė jų teigia, kad yra patenkinti savo gyvenimu. Tiesa, tai gerokai mažesnis procentas nei Europos Sąjungos vidurkis. Tačiau lietuviai lenkia kitas ES šalis pozityviu požiūriu į ateitį. Ir jei tas optimizmas taps realybe, galbūt Lietuvos gyventojai netolimoje ateityje taps ne mažiau patenkinti savo gyvenimu nei likusioji Europos dalis.

1 lentelė. Pasitenkinimas gyvenimu.

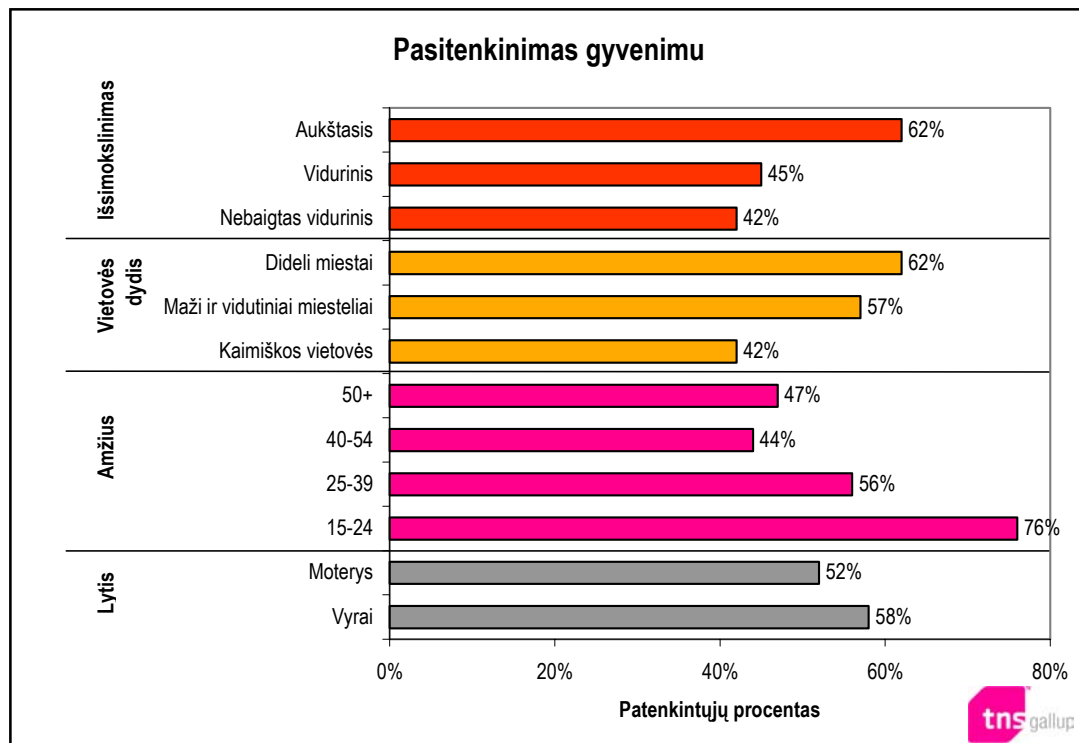
	Lietuva	ES - 25
Patenkintas	54%	81%
Nepatenkintas	44%	19%
N/N	1%	0%

KLAUSIMAS: Apskritai Jūs esate labai patenkinta(s), labiau patenkinta(s), labiau nepatenkinta(s) ar visiškai nepatenkinta(s) gyvenimu, kurį dabar gyvenate?

Lietuvos gyventojų pasitenkinimo savo gyvenimu lygis liko nepakitęs palyginti su 2004 m. pavasarį atlikto tyrimo rezultatais.

Analizuojant rezultatus įvairiose socialinėse grupėse, galima padaryti išvadą, kad skirtumai tarp jų yra gana dideli. Kai kurios grupės - jauni žmonės, turintys aukštąjį išsimokslinimą, didelių miestų gyventojai – pagal šį rodiklį artėja prie Europos Sąjungos vidurkio. Tuo tarpu, kaimų gyventojai, vyresnio amžiaus žmonės, turintieji žemesnį išsimokslinimą yra labiau nepatenkinti gyvenimu, nei juo patenkinti. Šios charakteristikos bei pajamų lygis ir yra tie pagrindiniai skiriamieji bruožai tarp reformų laimėtojų bei pralaimėtojų, o kartu ir tarp optimistų bei pesimistų. Paminėtina ir tai, kad manantys, jog Lietuvai bus naudinga narystė ES, žymiai labiau patenkinti savo gyvenimu (61 procentas patenkinti) nei manantys atvirkščiai.

1 diagrama

Lyginant Lietuvos gyventojus su visos Europos Sąjungos gyventojais, galima padaryti išvadą, kad lietuviai yra kur kas didesni optimistai nei dauguma kitų ES šalių (2 lentelė). Ir tai yra bene didžiausias pastarųjų metų teigiamas pokytis. Auganti ekonomika, pozityvi žiniasklaidos nuostata Lietuvos ūkio perspektyvų atžvilgiu, pozityvi informacija, susijusi su Lietuvos naryste Europos Sąjungoje – visa tai lėmė, kad lietuviai tapo vienais didžiausių optimistų Europoje.

Ypač dideli skirtumai nuo ES vidurkio vertinant įsidarbinimo galimybes savo šalyje. Jei apskritai Europos Sąjungoje šiuo klausimu yra gana pesimistinės nuotaikos, dauguma gyventojų tikisi blogesnių arba bent jau ne geresnių kitų metų, tai absoliuti dauguma Lietuvos gyventojų mano, kad ateinantys metais bus geresni arba bent jau tokie patys. Optimizmo šiuo klausimu, matyt, prideda tiek auganti ekonomika, tiek narystės ES perspektyvos, tiek Lietuvos gyventojų emigracija į kitas ES šalis ir, kaip pasekmė, darbuotojų trūkumas kai kuriose ūkio šakose. Tiesa, savo asmenines galimybes darbo rinkoje Lietuvos gyventojai vertina ne taip optimistiškai ir nesiskiria šiuo požiūriu nuo ES vidurkio. Tačiau Lietuvos gyventojai visuomet pasižymėjo sociotropinėmis nuostatomis. Visuomenės gerovė Lietuvos gyventojams visą laiką buvo svarbesnė nei asmeninė.

Beveik toks pats didelis skirtumas tarp Lietuvos ir ES gyventojų yra ir vertinant šalies ekonomikos perspektyvas. Keturi penktadaliai Lietuvos gyventojų mano, kad šalies ekonomikai ateinantys metai bus geresni arba bent jau tokie patys. Tuo tarpu ES vidurkis atvirkščias: keturi penktadaliai laukia blogesnių arba tik tokių pačių ekonomikai metų.

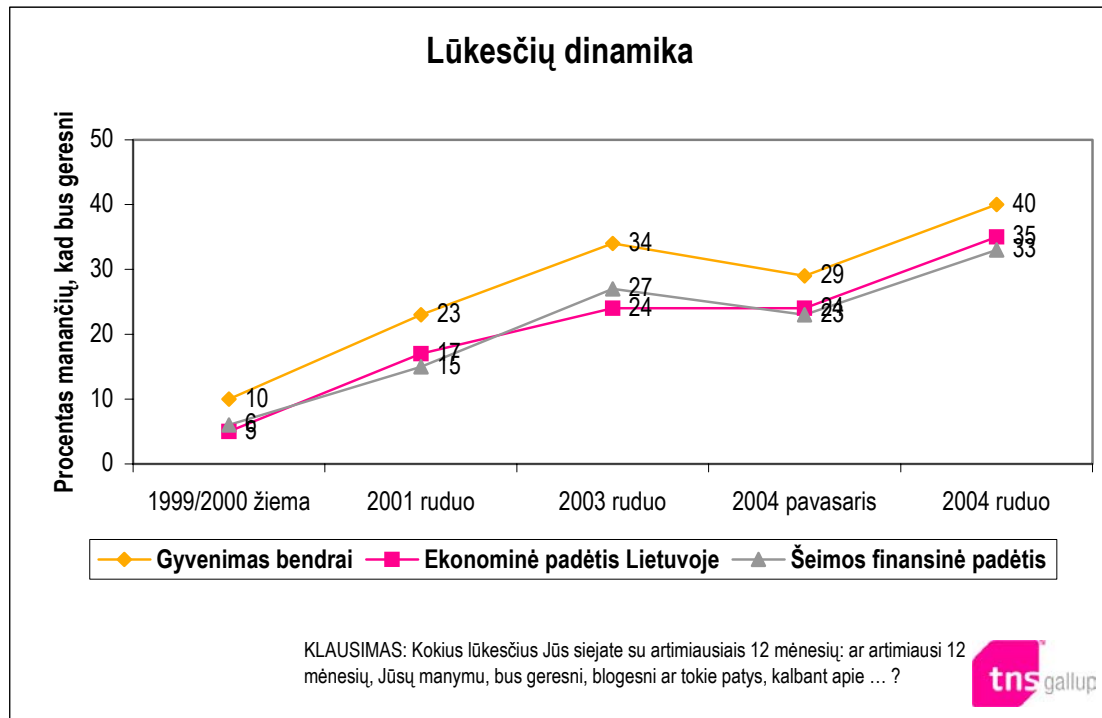
2 lentelė. Nuomonė apie artimiausius 12 mėnesių.

<i>Jūsų gyvenimą bendrai</i>	Geresni	Blogesni	Tokie patys	N/N
Lietuva	40%	12%	44%	5%
ES - 25	35%	13%	50%	3%
<i>Ekonominę padėtį Lietuvoje</i>	Geresni	Blogesni	Tokie patys	N/N
Lietuva	35%	16%	42%	8%
ES - 25	18%	43%	33%	6%
<i>Jūsų šeimos finansinę padėtį</i>	Geresni	Blogesni	Tokie patys	N/N
Lietuva	33%	14%	48%	5%
ES - 25	24%	21%	52%	3%
<i>Įsidarbinimo galimybes Lietuvoje</i>	Geresni	Blogesni	Tokie patys	N/N
Lietuva	39%	14%	36%	11%
ES - 25	17%	47%	31%	6%
<i>Jūsų asmenines galimybes rasti darbą</i>	Geresni	Blogesni	Tokie patys	N/N
Lietuva	22%	19%	41%	17%
ES - 25	22%	10%	60%	8%

Klausimas: Kokius lūkesčius Jūs siejate su artimiausiais 12 mėnesių: ar artimiausi 12 mėnesių, Jūsų manymu, bus geresni, blogesni ar tokie pat, kalbant apie ... ?

Kalbant apie optimizmo dinamiką, būtina pastebėti gana žymų šuolį lyginant su 2004 metų pavasariu. Optimistų Lietuvoje per pusę metų padaugėjo bene 10 procentinių punktų. Tai matyt sietina su keletu veiksnių. Visų pirma, su prasidėjusia naryste Europos Sąjungoje. Šis faktas, visų pirma, suteikė psichologinio komforto ir pasitikėjimo. Tačiau žmonės jau galėjo pamatyti ir pirmuosius realius pokyčius susijusius su naryste: supaprastėjusias keliones, realias legalaus darbo Europos Sąjungos šalyse galimybes, pirmuosius ES paramos savo narėms projektus. Visa tai ir palankios ūkio plėtros prognozės teikia Lietuvos gyventojams vis daugiau optimizmo ateinantiems metams. 2004 metų antrojoje pusėje kiek aprimo ir politiniai skandalai, užsimiršo prezidento apkalta, žinios dėl Seimo narių nederamos veiklos. Galų gale, negalima pamiršti ir Seimo rinkimų, vykusių 2004 m. rudenį. Lietuvos žmonės Seimo rinkimus paprastai sieja su geresnio gyvenimo viltimis, tad ir šio tyrimo rezultatai galėjo būti paveikti šių vilčių.

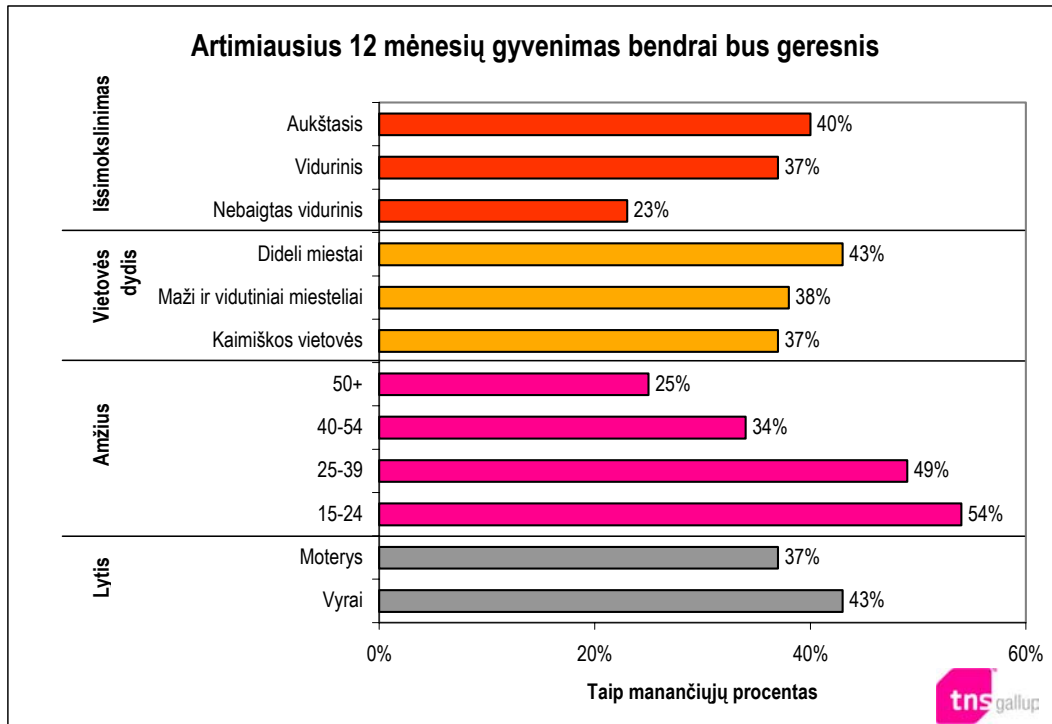
2 diagrama

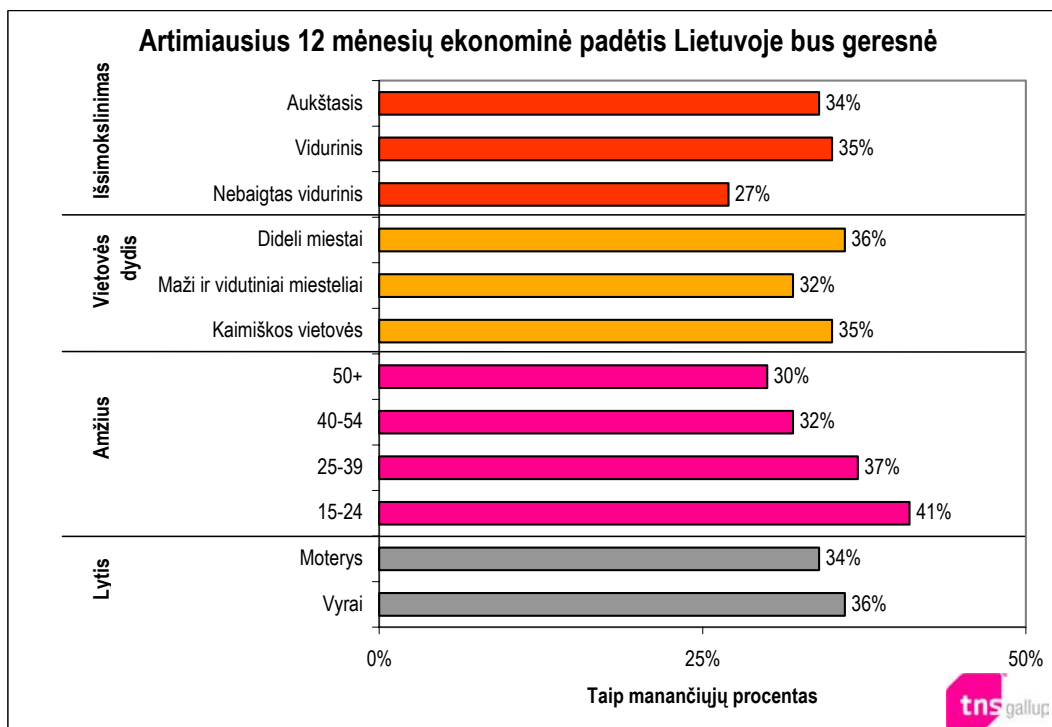
Žiūrint į optimizmą ir pesimizmą dėl ateities, skirtumai tarp įvairių visuomenės grupių yra truputį mažesni nei kalbant apie pasitenkinimą savo gyvenimu. Čia kaip mažiausi optimistai išsiskiria tik patys vyriausi (50 ir daugiau metų) žmonės bei turintys žemiausią išsilavinimą gyventojai. Tuo tarpu kitos grupės yra daugmaž vienodai optimistiškai nusiteikusios ateities atžvilgiu (3,4 ir 5 diagramos).

Įdomu pastebėti, kad Lietuvos ekonomikos perspektyvas bei įsidarbinimo Lietuvoje galimybes žemo išsilavinimo, kaimiškųjų vietovių gyventojai vertina kartais net optimistiškiau nei kitų socialinių grupių atstovai. Galbūt tai rodo, kad Lietuvos perspektyvomis po narystės ES patikėjo ne tik tie, kuriems gyvenimas geras jau dabar. Tiesa, čia taip pat kur kas didesni optimistai visose srityse yra tie, kurie tiki Lietuvos narystės Europos Sąjungoje nauda. Taigi, galima sakyti, jog narystė ES yra ištis stiprus impulsas optimistinėms Lietuvos gyventojų nuotaikoms.

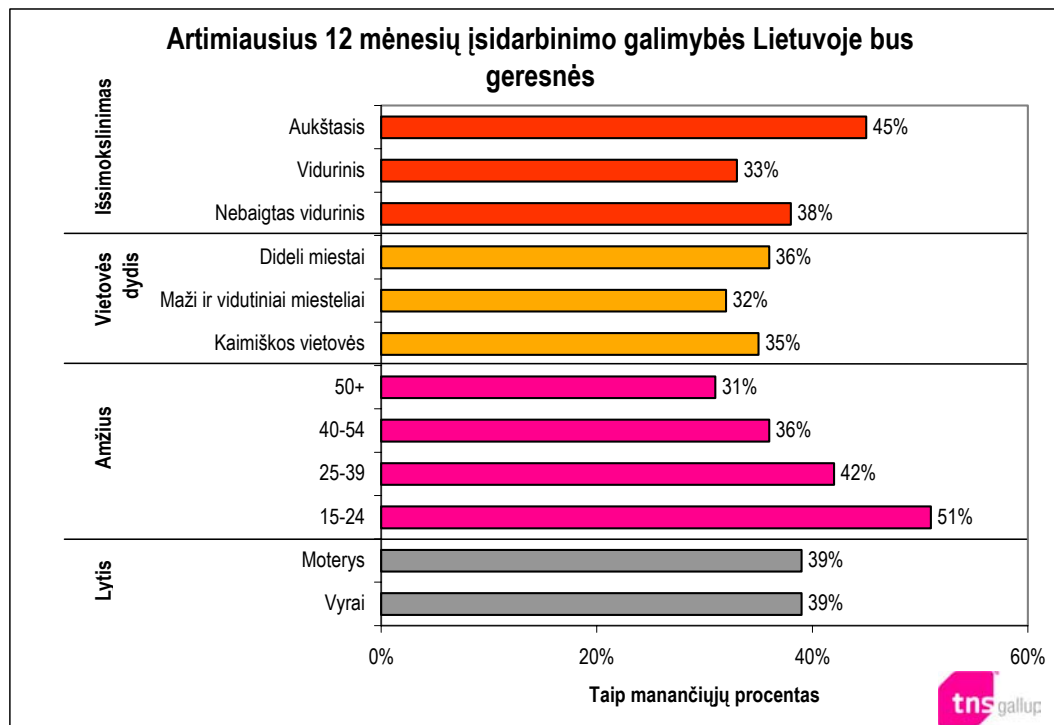
3 diagrama

4 diagrama

5 diagrama

Optimizmas nukreiptas į ateitį yra sietinas ir su savo padėties pokyčio per pastaruosius keletą metų vertinimu (3 lentelė). Gerėjanti padėtis teikia pagrindo ir tolesniam optimizmui. Čia Lietuvos gyventojai nuo bendro Europos Sąjungos vidurkio skiriasi šiek tiek mažiau nei kalbant apie požiūrį į artimiausią ateitį. Bet lyginant su ankstesniais duomenimis, čia pastebimas bene didžiausias pokytis į gerąją pusę. Kalbėdami apie tai, kaip pakito jų gyvenimas per pastaruosius penkerius metus, net 42 procentai Lietuvos gyventojų teigia, kad jis pagerėjo. ES vidutiniškai truputį mažesnis procentas gyventojų teigia, kad jų gyvenimas pagerėjo.

Tačiau dar prieš pusę metų tik ketvirtadalis Lietuvos gyventojų teigė, kad jų padėtis tapo geresne. Taigi, galų gale, kalbos apie gerėjančią situaciją šalyje, augančią ekonomiką pavirto realiu dalyku ir šį pokytį pajuto nemaža dalis Lietuvos žmonių. Bet ir čia stebima ta pati tendencija: aukštesnes pajamas gaunantys, gyvenantys dideliuose miestuose, jaunesnio amžiaus bei turintys aukštesnį išsimokslinimą žmonės dažniau teigia, kad jų gyvenimas pagerėjo. Taigi, pokyčių nauda yra netolygi visoje visuomenėje, tačiau bendra tendencija yra teigiama.

3 lentelė. Asmeninės padėties pokyčiai per paskutinius 5 metus.

	Lietuva	ES - 25
Pagerėjo	42%	39%
Nepakito	34%	32%
Pablogėjo	22%	28%
N/N	2%	1%

KLAUSIMAS: Lyginant su tuo, kas buvo prieš penkerius metus, Jūsų dabartinė padėtis: pagerėjo, nepakito ar pablogėjo?

Tas pats pasakytina ir apie lūkesčius artimiausių penkerių metų laikotarpiui. Lietuvos gyventojai yra didesni optimistai nei vidutiniškai europiečiai. Tiesa, šis skirtumas nėra toks didelis kaip vertinant artimiausių 12 mėnesių perspektyvas. Kitaip tariant, ilgalaikiu požiūriu, Europos Sąjungos gyventojai yra optimistiškesni nei žvelgiant į trumpalaikę perspektyvą.

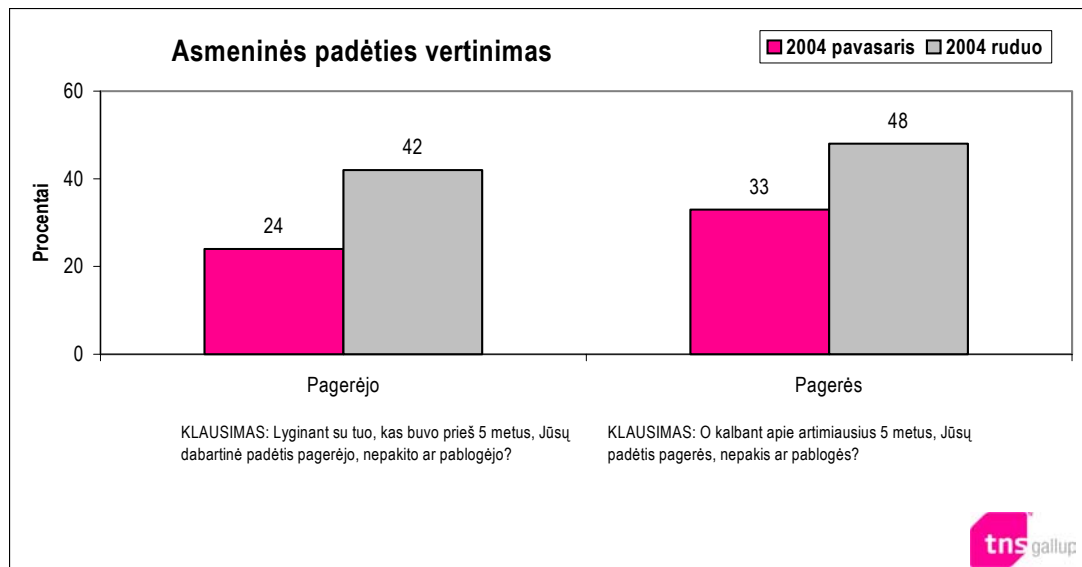
Beveik pusė Lietuvos gyventojų tikisi pagerėjimo artimiausių penkmetį, ir tai 15 procentinių punktų daugiau nei 2004 m. pavasarį. Išties geri metai pavertė Lietuvos gyventojus optimistais. Tiesa, ir šiuo atveju lieka panašūs skirtumai tarp įvairių socialinių grupių. Optimizmas būdingas daugiausia pajamų gaunantiems, didelių miestų gyventojams, jaunesniems žmonėms.

4 lentelė. Asmeninės padėties pokyčiai per artimiausius 5 metus.

	Lietuva	ES - 25
Pagerės	48%	42%
Nepakis	30%	38%
Pablogės	10%	16%
N/N	12%	5%

KLAUSIMAS: O kalbant apie artimiausius penkerius metus, Jūsų manymu, Jūsų asmeninė padėtis: pagerės, nepakis ar pablogės?

6 diagrama

1.2. Pasitenkinimas demokratijos veikimu

Lietuvoje tradiciškai pasitenkinimas politinės sistemos, demokratinės santvarkos ar konkrečios valdžios veikimu yra susijęs su bendru pasitenkinimu savo gyvenimu. Pasitikėjimas daugeliu politinių institucijų, o taip pat valdžios veiksmų vertinimas, politinės sistemos funkcionavimo vertinimas visą laiką buvo labai žemas. Tai galima aiškinti daugeliu veiksnių: aukštais ir neišsipildančiais lūkesčiais valdžios atžvilgiu, politiniais skandalais, demokratijos tradicijų nebuvimu, žiniasklaidos įtaka ir pan. Tad, šiuo požiūriu, Lietuva ir toliau lieka gerokai žemiau Europos Sąjungos vidurkio. Ir šis rodiklis metų metais beveik nekinta. Demokratijos funkcionavimo vertinimas Lietuvoje yra vis toks pats žemas. Tačiau Lietuvos gyventojai gerokai pozityviau žiūri į demokratijos funkcionavimą Europos Sąjungoje. Daugiau nei pusė jų yra patenkinti tuo, kaip demokratija veikia ES. Todėl galima daryti išvadą, kad lietuviai narystę ES sieja ir su galimomis teigiamomis permainomis politinėje sferoje, Europos demokratijos tradicijų plėtra Lietuvoje ir teigiama ES įtaka Lietuvos politikų veiklai.

5 lentelė. Pasitenkinimas demokratijos veikimu.

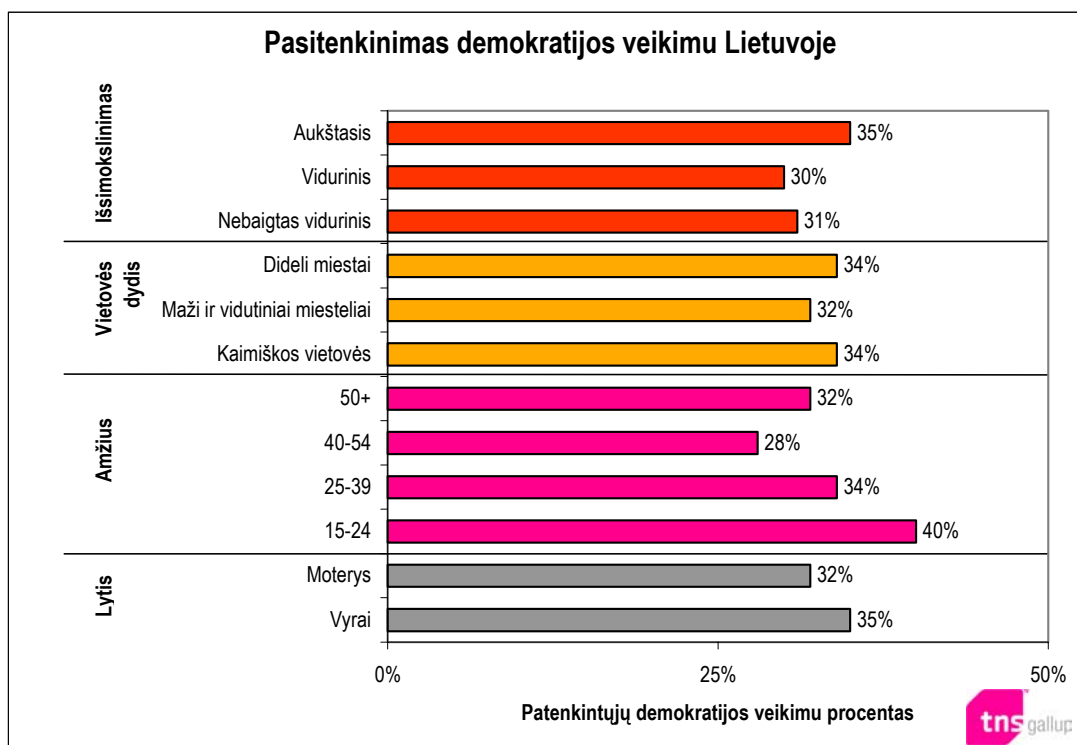
	Lietuva	ES - 25
Patenkintas demokratijos veikimu jūsų šalyje	33%	57%
Patenkintas demokratijos veikimu ES	52%	48%

KLAUSIMAS: Apskritai kalbant, ar Jūs esate patenkintas, kaip demokratija veikia Lietuvoje?

Ar Jūs patenkintas tuo, kaip demokratija veikia Europos Sąjungoje? (RODYTI KORTELEJ SU SKALE)

Įdomu tai, kad pasitenkinimas demokratijos veikimu beveik nesiskiria įvairiose visuomenės grupėse. Visa visuomenė daugmaž vienodai prastai vertina demokratijos funkcionavimą šalyje. Yra tik nežymūs skirtumai pagal išsimokslinimą bei kiek didesni pagal amžių. Tiesa, didžiausi skirtumai šiuo atveju yra pėjūviuose pagal įvairias politines nuostatas: 39 procentai priskiriančių save dešiniųjų politinių pažiūrų grupei yra patenkinti demokratijos funkcionavimu šalyje (31 % kairiųjų), 39 procentai, manančiųjų, kad narystė ES yra pozityvus dalykas, teigia esą patenkinti demokratijos funkcionavimu šalyje (palyginimui tarp manančiųjų, kad narystė ES yra negatyvus dalykas, tokių yra tik 25 %).

7 diagrama

1.3. Svarbiausios problemos

Lietuvoje per visą laikotarpį nuo nepriklausomybės atkūrimo svarbiausios problemos, gyventojų akimis buvo susijusios su ekonomika: nedarbas, pragyvenimo lygis. Šalia jų visą laiką būdavo ir nusikalstamumas. Šio tyrimo rezultatai - ne išimtis. Svarbiausia problema, Lietuvos gyventojų nuomone, yra nusikalstamumas (6 lentelė). Toliau eina nedarbas ir ekonominė padėtis. Paradoksalu, kad ketvirtoje vietoje yra kylančios kainos/infliacija, nors ne vienus pastaruosius metus Lietuvoje buvo fiksuojamas atvirkštinis procesas – defliacija - arba labai nežymi infliacija.

Lyginant Lietuvą su kitomis Europos Sąjungos šalimis, galima rasti keletą skirtumų, bet taip pat ir daug panašumų. Europos Sąjungoje kaip ir Lietuvoje 3 pagrindinės problemos yra tos pačios, tik nedarbas Europoje atsiduria pirmojoje vietoje, o nusikalstamumas – trečiojoje. Taip pat pažymėtina, kad Europos Sąjungos gyventojai yra gerokai labiau susirūpinę dėl terorizmo: net 16 procentų jų įvardijo tai kaip svarbią problemą, o Lietuvoje ją paminėjo tik 3 procentai apklaustųjų. Tai nenuostabu, nes kai kurioms Europos Sąjungos šalims su šia problema jau teko ir tenka susidurti akis į akį. Ta pati priežastis, matyt, slypi ir už skirtumų kalbant apie imigraciją kaip problemą: Lietuvoje ją paminėjo tik 4 procentai, tuo tarpu ES – vidutiniškai net 13 procentų gyventojų.

6 lentelė. Svarbiausios problemos Lietuvoje.

	Lietuva	ES - 25
Nusikalstamumas	50%	24%
Nedarbas	45%	46%
Ekonominė padėtis	27%	27%
Kylančios kainos / infliacija	27%	16%
Mokesčiai	11%	7%
Sveikatos apsaugos sistema	11%	16%
Pensijos	10%	12%
Imigracija	4%	13%
Švietimo sistema	4%	6%
Aprūpinimas būstu	3%	4%
Terorizmas	3%	16%
Kita	1%	1%
Aplinkos apsauga	1%	3%
Gynyba / Užsienio politika	0%	2%
Viešasis transportas	0%	2%

KLAUSIMAS: Kokios dvi svarbiausios problemos šiuo metu iškyla Lietuvai?

Lyginant Lietuvos rezultatus su praeitu, 2004 m. pavasario, periodu, matyti, kad kiek sumažėjo nedarbo problemos svarba (nuo 52 iki 45 procentų). Tai, matyt, taip pat susiję su Lietuvos naryste ES ir naujai atsiradusiomis įsidarbinimo galimybėmis. Tačiau nusikalstamumo problemos svarba išaugo nuo 35 iki 50 procentų. Griežto ir vienareikšmio paaiškinimo šiam faktui nėra, bet tai gali būti susiję su politinės korupcijos skandalais ir dideliu žiniasklaidos dėmesiu šiems reiškiniams.

Didelių skirtumų, susijusių su socialinėmis – demografinėmis apklaustųjų charakteristikomis, nėra. Aišku, yra natūralus didesnis vyresnio amžiaus žmonių susirūpinimas pensijomis arba jaunimo - švietimo sistema. Kiti paminėtini skirtumai yra daugiausia pagal gyvenamosios vietovės dydžio pjūvį. Mažų ir vidutinių miestų gyventojams gerokai svarbesnė yra nedarbo problema. Čia ją paminėjo net 56 procentai apklaustųjų, o didžiuosiuose miestuose tik 38 procentai. Tuo tarpu didmiesčių gyventojams labiau rūpi mokesčių problema: ją mini 16 procentų šių miestų gyventojų. Beje, įdomus faktas yra tai, kad manantieji, jog Lietuvai narystė ES yra nenaudinga, kur kas labiau akcentuoja kainų augimo/infliacijos problemą (38 procentai): šis reiškinys, į kurį atkreipė dėmesį ir žiniasklaida iš karto po narystės pradžios, gali būti vienas iš

svarbesnių negatyvių nuostatų ES atžvilgiu motyvų. Visų kitų problemų svarba maždaug vienoda visose respondentų grupėse.

1.4. Pasitikėjimas įvairiomis institucijomis

Lietuvos gyventojai jau ne vienerius metus nekeičia savo tradicijos pasitikėti visuomenės informavimo priemonėmis ir nepasitikėti beveik visomis valstybės institucijomis. Daugiausia pasitikėjimo Lietuvos gyventojams kelia Europos Sąjunga, Lietuvos kariuomenė bei elektroninės žiniasklaidos priemonės (spauda pasitikima kiek mažiau). O mažiausiai pasitikima politinėmis partijomis, Seimu bei profsąjungomis.

Šiuo požiūriu Lietuvos gyventojai nelabai daug skiriasi nuo vidutinio europiečio. Šis taip pat mažiausiai pasitiki savo šalies politinėmis partijomis, šalies parlamentu, vyriausybe, bet taip pat ir didelėmis verslo kompanijomis. Aukščiausio pasitikėjimo Europoje nusipelno Kariuomenė, labdaros ir savanoriškos organizacijos bei policija. Čia ir yra bene didžiausi Lietuvos gyventojų skirtumai nuo ES vidurkio: lietuviai policija ir teisėsaugos institucijomis nepasitiki. Ir tai nėra geras ženklas visuomenės stabilumo požiūriu. Taip pat Lietuvos gyventojai gerokai mažiau nei europiečiai vidutiniškai pasitiki profsąjungomis bei labdaros organizacijomis. Tačiau tai visiškai suprantama: šios organizacijos Lietuvoje yra dar labai silpnos, besikuriančios ir bandančios surasti savo vietą visuomenėje.

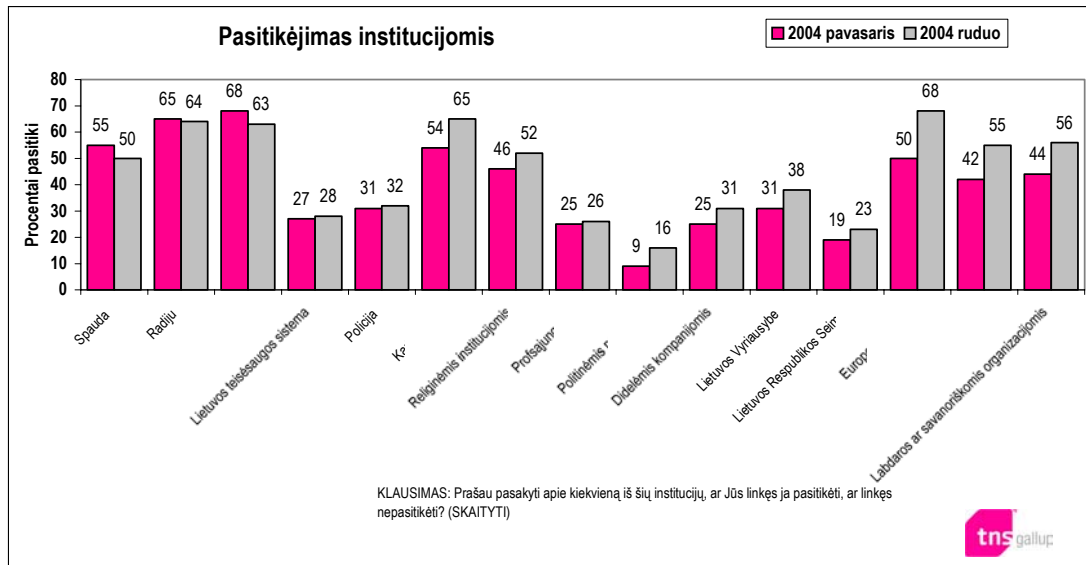
7 lentelė. Pasitikėjimas įvairiomis institucijomis.

	Lietuva			ES - 25		
	<i>Linkęs pasitikėti</i>	<i>Linkęs nepasitikėti</i>	<i>N/N</i>	<i>Linkęs pasitikėti</i>	<i>Linkęs nepasitikėti</i>	<i>N/N</i>
Spauda	50%	43%	7%	42%	52%	6%
Radiju	64%	28%	8%	63%	31%	7%
Televizija	63%	31%	6%	50%	45%	5%
Lietuvos teisėsaugos sistema	28%	61%	11%	45%	49%	7%
Policija	32%	59%	9%	64%	31%	5%
Kariuomenė	65%	18%	17%	69%	22%	9%
Religinėmis institucijomis	52%	35%	13%	46%	44%	10%
Profesijomis	26%	38%	36%	39%	47%	14%
Politinėmis partijomis	16%	76%	8%	17%	77%	6%
Didelėmis kompanijomis	31%	52%	17%	31%	58%	11%
Lietuvos Vyriausybė	38%	54%	9%	34%	60%	6%
Lietuvos Respublikos Seimu	23%	69%	8%	38%	55%	8%
Europos Sąjunga	68%	15%	16%	50%	36%	14%
Jungtinėmis Tautomis	55%	16%	28%	54%	32%	13%
Labdaros ar savanoriškomis organizacijomis	56%	23%	21%	66%	25%	8%

KLAUSIMAS: *Prašau pasakyti apie kiekvieną iš šių institucijų, ar Jūs linkęs/usi ja pasitikėti, ar linkęs/usi nepasitikėti? (SKAITYTI)*

Lyginant šio tyrimo rezultatus su 2004 m. pavasario periodo duomenimis, matyti, kad pasitikėjimas daugeliu institucijų išaugo. Pasitikėjimas tarptautinėmis institucijomis ir, visų pirma, Europos Sąjunga, matyt padidėjo dėl tos pačios narystės ES pradžios. Lietuvos gyventojai, galų gale, pasijuto visaverčiais tarptautinio gyvenimo dalyviais. Šiek tiek išaugęs pasitikėjimas valdžios institucijomis greičiausiai yra susijęs su rudenį vykusiais Seimo rinkimais. Pokyčiai valdymo institucijose visada žadina naujas viltis ir kartu kelia pasitikėjimą jomis. Tuo tarpu truputį sumažėjęs palyginti su ankstesniais tyrimais pasitikėjimas spauda ir televizija, ko gero, gali būti aiškinamas jos nevienprasmisku vaidmeniu 2004 m. politiniuose skandaluose.

8 diagrama

2. Požiūris į narystę Europos Sąjungoje

Lietuvos gyventojų požiūris į narystę Europos Sąjungoje visą rengimosi narystei laiką bei vėliau buvo labai palankus. Narystė Europos Sąjungoje Lietuvos politiniame diskurse niekada nebuvo siejama tik su pragmatiniais klausimais. Netgi atvirkščiai, dažniausiai tai buvo savotiškas “ideologinis” klausimas: geopolitinės orientacijos iš Rytų į Vakarus pakeitimas, istorinės teisybės atstatymas, vakarietiško vertybių pripažinimas, galų gale, valstybės ir tautos saugumas. Tad šis “ideologinis” Europos Sąjungos klausimo fonas jau savaime daugumą lietuvių pavertė narystės ES šalininkais, nes dauguma jų sunkiai galėjo įsivaizduoti kitą realią ir geresnę alternatyvą. Negana to, viešosiose diskusijose vyravo ir sunkiai paneigiami pragmatiniai narystės naudos argumentai. Tad lietuviai visą laiką buvę eurooptimistais, jais liko ir šaliai tapus ES nare.

2.1. Narystės Europos Sąjungoje nauda

Absoliuti dauguma Lietuvos gyventojų ir Lietuvai tapus Europos Sąjungos nare yra labai palankiai nusiteikę narystės atžvilgiu. Beveik keturi penktadaliai Lietuvos gyventojų mano, kad narystė ES yra naudinga Lietuvai. Ir šiuo požiūriu Lietuva gerokai skiriasi nuo kitų ES valstybių. Europoje vidutiniškai tik vos daugiau nei pusė gyventojų mano, kad jų šaliai yra naudinga narystė Sąjungoje.

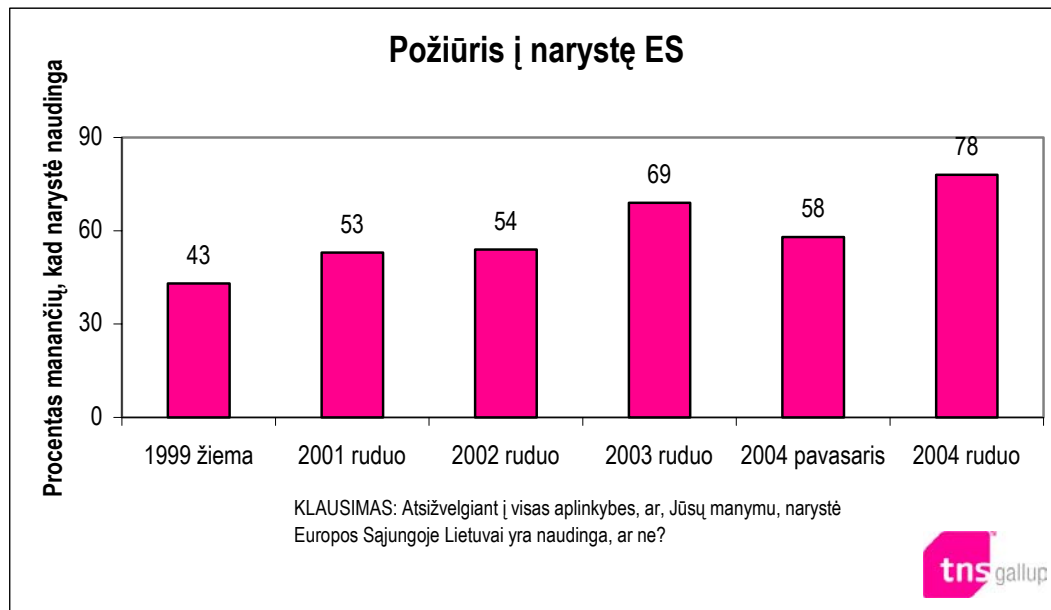
8 lentelė. Nuomonė apie narystės ES naudą.

	Lietuva	ES - 25
Naudinga	78%	53%
Nenaudinga	9%	34%
N/N	13%	12%

KLAUSIMAS: Atsižvelgiant į visas aplinkybes, ar, Jūsų manymu, narystė Europos Sąjungoje Lietuvai yra naudinga, ar ne?

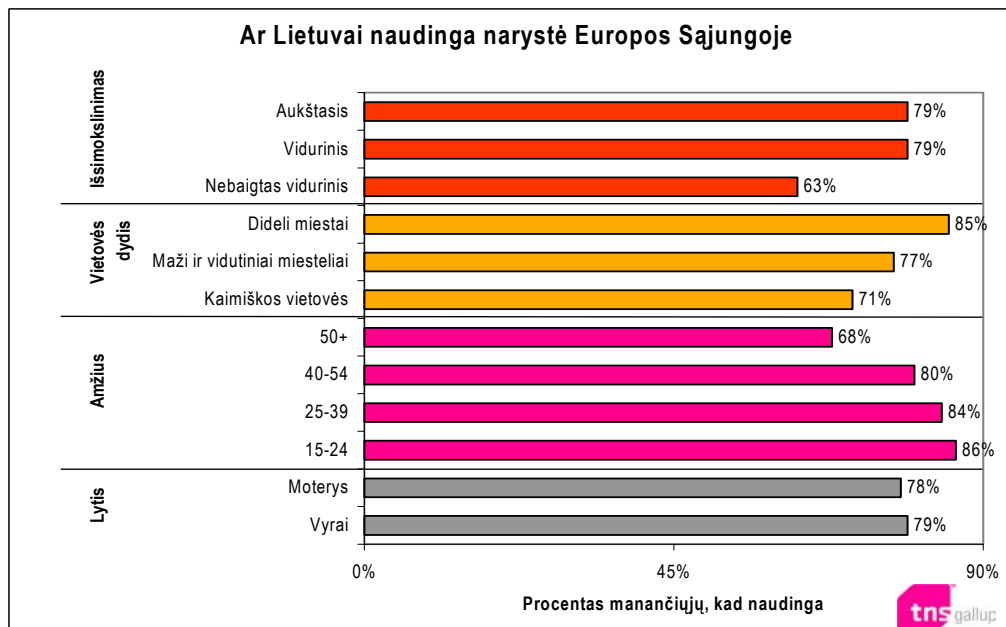
Įsitikinimas narystės ES nauda šiuo metu Lietuvoje yra rekordiškai aukštas. Palyginti su 2004 m. pavasariu jis išaugo 20 procentinių punktų, o palyginti su aukščiausiu prieš tai buvusiu rodikliu (2003 m. rudenį) – beveik 10 procentinių punktų. Atrodo, kad pirmieji narystės ES mėnesiai Lietuvos gyventojams tikrai atskleidė nemažai privalumų.

9 diagrama

Nagrinėjant atskirų socialinių grupių atsakymus, matyti, kad šiek tiek skeptiškiau narystės naudos atžvilgiu yra nusiteikę tik tie gyventojai, kuriems pasinaudoti ES teikiamais privalumais išties yra sunkiau. Tai – vyresnio amžiaus žmonės, žemo išsimokslinimo lygio, kaimiškų vietovių gyventojai.

10 diagrama

2.2. ES poveikis įvairioms sritims

Lietuvos gyventojai mato (dėl trumpo narystės laiko, matyt, greičiau tikisi) teigiamą Europos Sąjungos poveikį daugeliui gyvenimo sričių. Tik 2 sritims – infliacijai bei mokesčiams – daugiau Lietuvos gyventojų mano Europos Sąjungą darysiant neigiamą poveikį, nei mano darysiant teigiamą. Labiausiai teigiamo poveikio iš ES laukiama gynybos, užsienio politikos bei bendros ekonominės padėties srityse. Lietuvos gyventojams narystė Europos Sąjungoje visą laiką buvo ne tik ekonominis reikalas, bet, visų pirma, politinis žingsnis, užtikrinsiantis didesnę šalies saugumą ir tinkamesnę geopolitinę padėtį. Tai dar kartą patvirtina ir šio tyrimo duomenys.

Taip pat daugiau nei pusė apklaustųjų mato teigiamą Europos Sąjungos poveikį kovai su nedarbu bei aplinkosaugai. Tuo tarpu, mažiausiai pozityvaus ES poveikio matoma aprūpinimo būstu ir jau minėtų kainų/infliacijos bei mokesčių srityse. Tai, matyt, pakankamai racionalus Lietuvos gyventojų sprendimas: jau dabar aišku, kad narystė ES reikš kai kurių akcizo mokesčių padidėjimą, o taip pat ir kai kurių prekių kainų kilimą.

Lietuvos gyventojai yra kur kas optimistiškesni dėl Europos Sąjungos teigiamo poveikio nei vidutiniškai visos ES gyventojai. Ypač didelis nuomonių skirtumas yra dėl teigiamo ES poveikio ekonominei padėčiai ir kovai su nedarbu. Čia Lietuvos gyventojai yra kur kas palankesni Europos Sąjungai nei vidutiniškai europiečiai. Nė vienoje srityje ES vidurkis manančiųjų, kad narystė turi pozityvų poveikį nėra aukštesnis nei taip manančiųjų Lietuvos gyventojų procentas. Tad, šiuo aspektu, lietuviai yra patys tikriausi eurooptimistai.

9 lentelė. Europos Sąjungos poveikis įvairioms sritims.

	Lietuva				ES - 25			
	<i>Teigiamą poveikį</i>	<i>Neigiamą poveikį</i>	<i>Nei teigiamą, nei neigiamą</i>	<i>N/N</i>	<i>Teigiamą poveikį</i>	<i>Neigiamą poveikį</i>	<i>Nei teigiamą, nei neigiamą</i>	<i>N/N</i>
Kovai su nusikalstamumu	45%	8%	39%	8%	44%	15%	33%	7%
Viešajam transportui	36%	4%	46%	14%	28%	16%	46%	11%
Ekonominei padėčiai	66%	8%	17%	9%	39%	31%	22%	8%
Kainų kilimui/inflacijai	25%	50%	15%	11%	21%	49%	22%	8%
Mokesčiams	26%	29%	24%	21%	17%	41%	32%	10%
Kovai su nedarbu	59%	13%	20%	8%	25%	37%	30%	7%
Kovai su terorizmu	60%	7%	20%	12%	57%	16%	20%	7%
Gynybai	69%	4%	16%	12%	52%	14%	25%	9%
Užsienio politikai	67%	3%	15%	15%	53%	14%	22%	11%
Aprūpinimui būstu	25%	10%	49%	17%	16%	24%	47%	13%
Imigracijai	46%	17%	21%	16%	29%	38%	24%	9%
Sveikatos apsaugai	39%	10%	37%	14%	24%	28%	39%	9%
Švietimui	48%	7%	33%	12%	32%	21%	37%	9%
Pensijoms	38%	8%	39%	15%	15%	33%	41%	11%
Aplinkos apsaugai	57%	4%	24%	15%	52%	17%	22%	8%

KLAUSIMAS: Prašau pasakyti apie kiekvieną, ar, Jūsų manymu, Europos Sąjunga daro teigiamą poveikį, neigiamą poveikį ar nei teigiamą, nei neigiamą poveikį šiems dalykams Lietuvoje? (RODYTI KORTELE)

Žiūrint į tendencijas, galima teigti, kad pirmieji narystės Europos Sąjungoje mėnesiai Lietuvos gyventojus padarė dar didesniais eurooptimistais. Palyginti su 2004 m. pavasario laikotarpiu, visose srityse nuo kelių iki keliolikos procentų padaugėjo manančiųjų, kad Europos Sąjunga daro teigiamą poveikį. Tad, kol kas buvimas ES Lietuvos gyventojų lūkesčių nenuvylė, o optimizmo dėl ateities tik pridėjo.

2.3. Europos sąjungos institucijos

Tik ką tapusioje ES nare Lietuvoje dar trūksta informacijos apie Sąjungos institucijas. Lietuvos gyventojai prasčiau nei Europos Sąjungos gyventojai vidutiniškai žino visas jos institucijas. Geriausiai žinoma Lietuvoje institucija yra Europos Parlamentas, kurio rinkimai vyko 2004 m. vasarą. Taip pat neblogai žinoma viena pagrindinių ES institucijų – Europos Komisija -, į kurią Lietuva delegavo vieną ryškiausių savo vykdomosios valdžios atstovų. Mažiausiai Lietuvos gyventojų teigė žiną ES Ombudsmeną, Audito rūmus bei Regionų komitetą.

Tiesiogiai su žinomumu susijusi ir Lietuvos gyventojų nuomonė apie šių institucijų vaidmens svarbą. Kuo žinomesnė institucija, tuo, respondentų manymu, jos vaidmuo svarbesnis. Panašiai yra ir su pasitikėjimu šiomis institucijomis. Žinomesnės institucijos, sulaukia ir didesnio pasitikėjimo.

Kaip jau užsiminta, Lietuvos gyventojai truputį prasčiau nei vidutiniškai europiečiai žino ES institucijas. Išskyrus dvi: ES Regionų komitetą bei ES Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetą. Tačiau, tai greičiausiai ne tiek tikrasis šių institucijų žinojimas, kiek su paramos viltimis susietas įsivaizdavimas, kad tokios institucijos, besirūpinančios regionų plėtra ar socialiniais reikalais turi egzistuoti Europos Sąjungoje.

Būdami eurooptimistai, Lietuvos gyventojai ir gerokai labiau nei vidutinis europietis pasitiki Sąjungos institucijomis.

10 lentelė. Europos Sąjungos institucijų žinomumas, nuomonė apie jų svarbą bei pasitikėjimas jomis.

	Lietuva			ES - 25		
	<i>Yra girdėjęs</i>	<i>Mano, kad vaidina svarbų vaidmenį</i>	<i>Linkęs pasitikėti</i>	<i>Yra girdėjęs</i>	<i>Mano, kad vaidina svarbų vaidmenį</i>	<i>Linkęs pasitikėti</i>
Europos Parlamentas	83%	80%	66%	92%	81%	57%
Europos Komisija	69%	74%	62%	82%	75%	52%
Europos Sąjungos Ministrų Taryba	56%	67%	56%	66%	64%	45%
Europos Teisingumo Teismas	59%	72%	65%	75%	72%	57%
Europos Ombudsmenas	10%	24%	20%	37%	42%	35%
Europos Centrinis Bankas	56%	62%	54%	71%	70%	50%
Europos Audito Rūmai	33%	49%	45%	47%	53%	39%
Europos Sąjungos Regionų Komitetas	28%	47%	44%	28%	38%	30%
Europos Sąjungos Ekonomikos ir Socialinių reikalų Komitetas	44%	59%	51%	37%	46%	33%

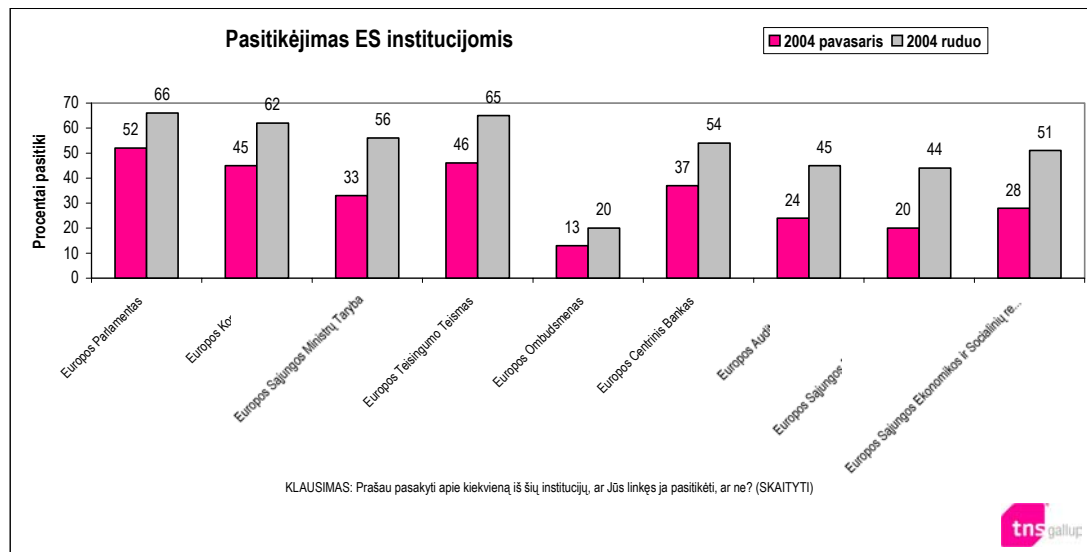
KLAUSIMAS: Ar Jūs esate girdėjęs/usi ... ? (SKAITYTI)

Prašau pasakyti apie kiekvieną šių dalykų, ar jis vaidina svarbų vaidmenį, ar nesvarbų Europos Sąjungos veikloje? (SKAITYTI)

Prašau pasakyti apie kiekvieną, ar Jūs linkęs/usi ja pasitikėti, ar ne? (SKAITYTI)

Prasidėjusi narystė Europos Sąjungoje dar gerokai kilstelėjo pasitikėjimą visomis ES institucijomis be išimties. Tokiais aukštais pasitikėjimo reitingais Lietuvos valstybės institucijos galėjo pasigirti nebent savo gyvavimo pradžioje.

11 diagrama

2.4. ES veiklos prioritetai

Nors Lietuvoje ir nevyksta plati diskusija apie tai, kokie turi būti ES veiklos prioritetai ir strateginiai tikslai, galima sakyti, kad Lietuvos gyventojai tikrai pritartų daugumai Lisabonos strategijos punktų. Paklausti, kokių veiksmų, visų pirma, turėtų imtis Europos Sąjunga, Lietuvos gyventojai labiausiai išskiria du aspektus: kovą su skurdu ir socialine atskirtimi bei kovą su nedarbu. Kiti prioritetai (kova su organizuotu nusikalstamumu ir narkotikų kontrabanda, taika ir saugumas Europoje) yra kur kas mažiau svarbūs. Nors visos Europos Sąjungos gyventojų prioritetai yra dėliojami panašiu eiliškumu, atotrūkis tarp svarbiausiųjų ir kitų nėra toks didelis kaip Lietuvoje (11 lentelė). Kitaip tariant, europiečiai išskiria daugiau svarbių, prioritetinių veiksmų nei Lietuvos gyventojai. Nedarbas ir skurdas ES žmonėms taip pat yra pirmosiose vietose, bet nedaug atsilieka ir taika bei saugumas, kova su nusikalstamumu, kova su terorizmu. Europos Sąjungoje kur kas rimtesne problema nei Lietuvoje laikoma ir gamtosauga bei nelegali imigracija, o taip pat atstumo tarp Europos Sąjungos institucijų ir jos piliečių mažinimas. Taigi, galima teigti, kad Lietuvos gyventojams, visų pirma, rūpi materialinės gerovės problemos, o europiečiai susirūpinę ir nematerialinėmis vertybėmis bei turi gal kiek platesnį požiūrį į viso pasaulio problemas.

11 lentelė. Europos Sąjungos veiklos prioritetai.

	Lietuva	ES - 25
Kovoti su skurdu ir socialine atskirtimi	72%	40%
Kovoti su nedarbu	66%	44%
Kovoti prieš organizuotą nusikalstamumą ir narkotikų kontrabandą	43%	30%
Palaikyti taiką ir saugumą Europoje	26%	34%
Kovoti su terorizmu	16%	27%
Sėkmingai įvesti bendrą Europos valiutą, eurą	12%	10%
Užtikrinti individo teises ir pagarbą demokratijai Europoje	11%	14%
Sėkmingai plėsti Europos Sąjungą, priimant naujas nares	9%	5%
Saugoti gamtą	8%	19%
Tapti artimesne Europos piliečiams, pavyzdžiui, suteikiant jiems daugiau informacijos apie Europos Sąjungą, jos politiką ir institucijas	7%	16%
Užtikrinti maisto kokybę	7%	8%
Apsaugoti vartotojus ir garantuoti kitų produktų kokybę	5%	6%
Įtvirtinti Europos Sąjungos politinę ir diplomatinę svarbą pasaulyje	3%	6%
Kovoti su nelegalia imigracija	3%	15%
Reformuoti Europos Sąjungos institucijas ir jų veiklą	1%	5%
Kita (NESKAITYTI)	0%	1%

KLAUSIMAS: Dabar aš perskaitysiu sąrašą veiksmų, kurių galėtų imtis Europos Sąjunga. Kokiems veiksams Jūs teiktumėte pirmenybę?

Daugumos žmonių įsivaizdavimui apie Europos Sąjungos biudžeto išlaidas aiškia įtaką daro žiniasklaida. Dauguma Lietuvos gyventojų mano, kad didžiausia Europos Sąjungos biudžeto dalis yra skiriama žemės ūkiui (12 lentelė) ir tai nestebina: žemės ūkis ES kontekste yra viena pagrindinių viešo diskurso temų Lietuvoje. Nemažiau svarbu, matyt, yra ir tai, kad ES iš tiesų daugiausia paramos skiria būtent šiai sričiai ir daugumai Lietuvos gyventojų apie šią paramą teko

išgirsti (ar net patiems su ja susidurti) pirmiausia. Tuo tarpu dauguma Europos Sąjungos gyventojų, gaudami daug kritiškos informacijos dozių iš žiniasklaidos, mano, kad didžioji biudžeto dalis tenka administracinėms ir personalo išlaidoms. Lietuvos gyventojai šiuo požiūriu vėlgi turi palankesnę ES įvaizdį: beveik tris kartus mažiau lietuvių nei vidutiniškai europiečių mano, kad daugiausia lėšų yra skiriama administracijai.

Lietuvoje šiek tiek daugiau nei ketvirtadalis apklaustųjų negalėjo atsakyti į šį klausimą. Taigi, žinių apie ES biudžeto politiką, nepaisant to, kad Lietuvos atstovė ES komisijoje kuruoja būtent šią sritį, lietuviams trūksta.

12 lentelė. Gyventojų nuomonė apie ES biudžeto paskirstymą.

	Lietuva	ES - 25
Užimtumui ir socialinėms reikmėms	13%	8%
Žemės ūkiui	25%	16%
Moksliniams tyrimams	3%	5%
Regioninei pagalbai	5%	8%
Užsienio politikai ir paramai šalims ne Europos Sąjungos narėms	14%	14%
Administracinėms ir personalo išlaidoms, pastatytų išlaikymui	11%	30%
Kita	2%	1%
N/N	27%	17%

KLAUSIMAS: Kam iš išvardytų, Jūsų manymu, Europos Sąjunga skiria didžiausią biudžeto dalį?

Palyginti su 2004 m. pavasariu, Lietuvoje gerokai padaugėjo (8 procentiniais punktais) manančių, kad didžioji dalis biudžeto tenka žemės ūkiui, o sumažėjo galvojančių, jog ji tenka užimtumui ir socialinėms reikmėms. Ypatingų skirtumų pagal socialines ir demografines charakteristikas šiuo klausimu nėra. Verta paminėti tik tai, kad manantieji, jog narystė ES yra nenaudinga, kur kas dažniau (22 procentai) galvoja didžiąją dalį biudžeto tenkant administracinėms ir personalo išlaidoms ir mažiau galvoja (15 procentų) ją tenkant žemės ūkiui.

3. Informacijos apie Europos Sąjungą šaltiniai ir ES įvaizdis

Prieš referendumą dėl narystės Europos Sąjungoje bei prieš pačią narystę ES vykusios informacinės kampanijos prisidėjo prie to, kad Lietuvos gyventojai įgavo kur kas daugiau žinių apie ES. Lyginant šio tyrimo duomenis su prieš pusę metų atlikto tyrimo rezultatais, matyti, kad teisingų žinių apie ES kiekis visuomenėje gerokai padidėjo (kai kuriais klausimais net 2-3 kartus). Be abejo, prie to prisidėjo ir Europos Parlamento rinkimai, su narystės pradžia susiję klausimai: komisijos nario iš Lietuvos skyrimas, su ES paramos fondų lėšomis susijusi veikla.

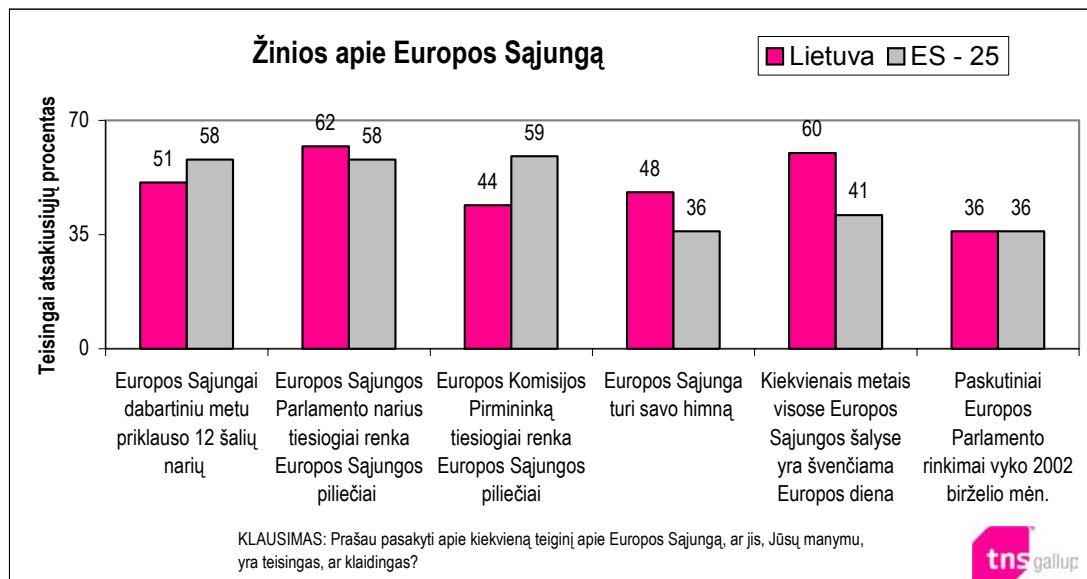
Jei prieš referendumą ir iš karto po jo žiniasklaidoje vyravo palankios žinios apie Europos Sąjungą, tai artėjant narystei ir jai prasidėjus, viešose diskusijose galima buvo išgirsti vis daugiau žinių ir apie problemas susijusias su naryste. Taip pat vis daugiau informacijos žiniasklaidoje pateikiama ir apie realią – pozityvią ir negatyvią – Lietuvos žmonių narystės ES patirtį. Nepaisant to, nemažai Lietuvos gyventojų norėtų dar daugiau informacijos, nemažai yra įsitikinę, kad pateikiama informacija yra pagražinama.

3.1. Informacija apie Europos Sąjungą

Lietuvos gyventojai jaučiasi informuoti apie Europos Sąjungą beveik taip pat, kaip ir vidutinis europietis. 10 balų skalėje, kur 1 reiškia, kad “visiškai nieko nežinau”, o 10 – “labai daug žinau”, balus nuo 7 iki 10 pasirinko 11 procentų Lietuvos gyventojų. Europos sąjungos vidurkis – 13 procentų. Balus nuo 1 iki 4 Lietuvoje pasirinko 55 procentai apklaustųjų, o Europos Sąjungoje vidutiniškai 52 procentai.

Realus žinių lygis apie Europos sąjungą Lietuvoje yra toks pat, kaip ir vidutinių europiečių. Vienus dalykus (apie Europos dieną, himną, Europos Parlamento rinkimų tvarką) Lietuvos gyventojai žino truputį geriau nei Europos Sąjungos piliečiai vidutiniškai, kitus (valstybių narių skaičių, Europos Komisijos Pirmininko rinkimo tvarką) – truputį blogiau nei vidutinis europietis.

12 diagrama

Pagrindiniai informacijos apie Europos Sąjungą šaltiniai tradiciškai lieka tie patys: televizija, radijas, spauda. Šiuo požiūriu Lietuvos gyventojai beveik niekuo nesiskiria nuo ES vidurkio. Tik radijas ir regioninė spauda Lietuvoje vaidina svarbesnį vaidmenį. Įdomu (turint galvoje faktą, kad interneto skvarba Lietuvoje gerokai atsilieka nuo daugumos ES valstybių) taip pat tai, kad tiek ES vidutiniškai, tiek Lietuvoje beveik vienodas procentas gyventojų informacijos apie ES ieško naudodamiesi internetu. Paminėtina ir tai, kad lyginant su 2004 m. pavasario rezultatais, nuo 20 iki 7 procentų sumažėjo nesidominčių informacija apie Europos Sąjungą skaičius.

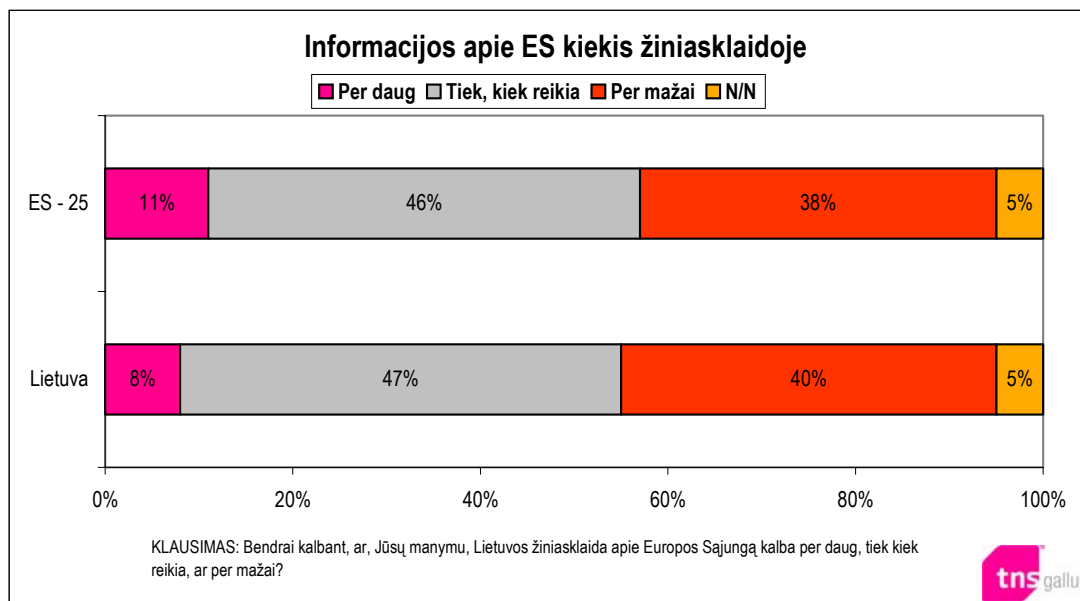
13 lentelė. Informacijos apie Europos Sąjungą šaltiniai.

	Lietuva	ES - 25
Susitikimai	4%	4%
Diskusijos su giminėmis, draugais, kolegomis	22%	23%
Dienraščiai	40%	49%
Kiti laikraščiai, žurnalai	37%	22%
Televizija	81%	71%
Radijas	52%	34%
Internetas	19%	21%
Knygos, brošiūros, informaciniai lankstinukai	13%	16%
Kita	1%	1%
Niekada neieškau tokios informacijos	7%	8%
N/N	1%	1%

KLAUSIMAS: Kuriais iš šių šaltinių Jūs naudojotės, kai ieškote informacijos apie Europos Sąjungą, jos politiką, institucijas? O kuriais dar? (GALIMI KELI ATSAKYMAI)

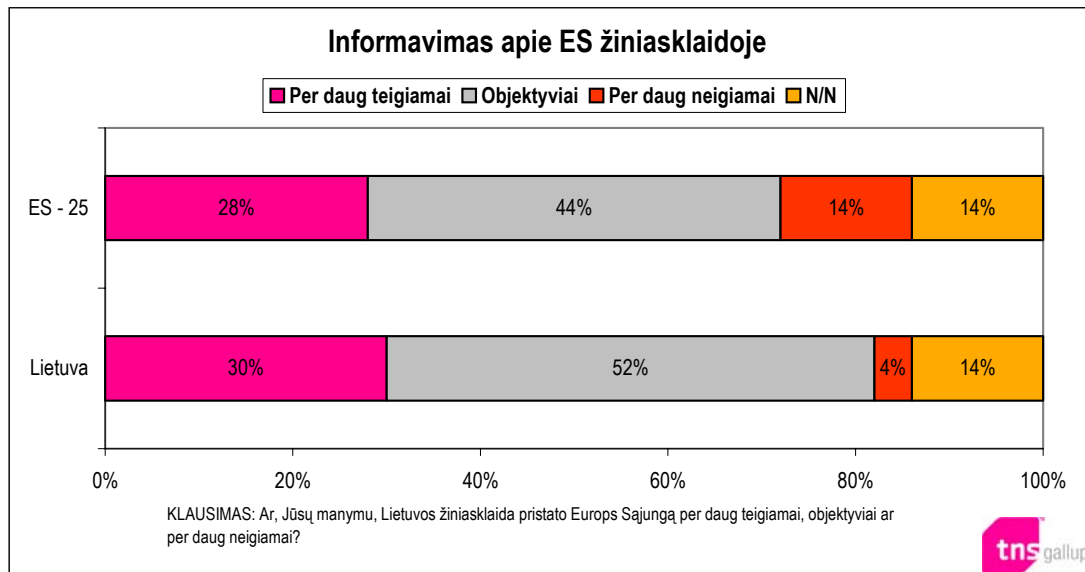
Tik 8 procentai Lietuvos gyventojų mano, kad informacijos apie Europos Sąjungą žiniasklaidoje yra per daug. O beveik 40 procentų teigia, kad jos yra per mažai. Lietuvių atsakymai į šį klausimą visiškai sutampa su ES vidurkiu. Nuomonės pokyčių palyginti su 2004 m. pavasariu taip pat beveik nėra.

13 diagrama

Tačiau net 30 procentų Lietuvos gyventojų mano, kad apie ES pateikiama informacija yra per daug teigiama. Truputį daugiau nei pusė mano, kad informacija yra objektyvi ir tik 4 procentai – kad informacija per daug neigiama. Europos Sąjungoje taip manančių yra 14 procentų.

14 diagrama

Kad žiniasklaida pateikia per daug pozityvią informaciją dažniau nei vidutiniškai mano 25 – 54 metų respondentai, turintys aukštąjį išsimokslinimą, kairiųjų politinių pažiūrų respondentai ir, savaime suprantama, nepalankiai žiūrintys į narystę ES.

3.2. Europos Sąjungos įvaizdis

Lietuvos gyventojai, vertinant juos visos Europos kontekste, turi susikūrę gal šiek tiek idealistinį Europos Sąjungos įvaizdį. Tačiau tai, matyt, yra natūralu. Buvusi siekiamybe ne vienus metus, simbolizavusi gerovę, teisingumą ir demokratiją, Europa ir toliau lietuvių sąmonėje žadina daugiau teigiamus nei neigiamus vaizdinius, kurių pirmieji narystės mėnesiai dar nespėjo pajudinti. Nes Europa daugeliui lietuvių dar, visų pirma, yra viltis.

Atsakydami apie ES reikšmę, dauguma Lietuvos gyventojų Europos Sąjungą pirmiausia ją sieja su galimybe laisvai keliauti, studijuoti ir dirbti bet kurioje Sąjungos šalyje (14 lentelė). Antra pagal paminėjimo dažnį sąsaja yra ekonominė gerovė. Toliau eina taika, socialinė apsauga, demokratija, kultūros įvairovė bei euras.

Lyginant lietuvių ir visų europiečių asociacijas su ES matyti keletas skirtumų. Europos Sąjungos gyventojai vidutiniškai gerokai rečiau asocijuoja ES su ekonomine gerove, socialine apsauga, tačiau dažniau nei lietuviai mato jos ryšį su euru, kultūros įvairove, svaresniu vaidmeniu

pasaulyje. Europiečiai taip pat gerokai dažniau nei lietuviai mato ir blogąsias ES puses: daugiau nusikaltimų, biurokratiją, pinigų švaistymą, nedarbą ir nepakankamą išorinių sienų kontrolę.

14 lentelė. Europos sąjungos prasmė.

	Lietuva	ES - 25
Laisvę keliauti, studijuoti ir dirbti bet kur Europos Sąjungoje	61%	53%
Ekonominę gerovę	42%	22%
Taiką	30%	36%
Socialinę apsaugą	26%	12%
Demokratiją	24%	25%
Kultūros įvairovę	24%	30%
Eurą	22%	44%
Svaresnį žodį pasaulyje	21%	31%
Mūsų kultūros savitumo praradimą	10%	14%
Daugiau nusikaltimų	9%	18%
Biurokratiją	8%	22%
Pinigų švaistymą	8%	23%
Nepakankamą išorinių sienų kontrolę	7%	21%
Nedarbą	5%	18%
Kita (<i>NESKAITYTI</i>)	1%	2%
N/N	6%	3%

KLAUSIMAS: *Ką Jums asmeniškai reiškia Europos Sąjunga? (GALIMI KELI ATSAKYMAI)*

Nagrinėjant ES sąsajas įvairiose socialinėse ir demografinėse grupėse, galima pažymėti keletą skirtumų. Jauni žmonės labiau akcentuoja ekonominę gerovę, galimybę laisvai judėti. Turintys aukštąjį išsimokslinimą bei gyvenantieji dideliuose miestuose ES labiau sieja su pozityviais dalykais nei žemesnio išsilavinimo bei kaimiškų vietovių gyventojai. Tačiau bendra tendencija lieka ta pati visose socialinėse grupėse: ES yra suvokiama kaip labiau teigiamas nei neigiamas dalykas.

15 lentelė. Europos Sąjungos prasmė įvairiose socialinėse – demografinėse grupėse.

	Amžius				Išsimokslinimas			Vietovės dydis		
	15-24	25-39	40-54	55+	Nebaigtas vidurinis	Vidurinis	Aukštasis	Kaimiškos vietovės	Nedideli ir vidutiniai miestai	Dideli miestai
Taika	30%	27%	34%	29%	28%	26%	36%	25%	32%	32%
Ekonominę gerovę	40%	50%	39%	37%	37%	42%	42%	34%	40%	49%
Demokratiją	19%	26%	27%	22%	19%	21%	31%	16%	23%	30%
Socialinę apsaugą	26%	27%	27%	26%	21%	25%	32%	22%	23%	32%
Laisvę keliauti, studijuoti ir dirbti bet kur Europos Sąjungoje	79%	69%	64%	43%	37%	59%	65%	52%	60%	70%
Kultūros įvairovę	35%	28%	27%	12%	10%	18%	31%	14%	24%	32%
Svaresnį žodių pasaulyje	26%	26%	20%	14%	9%	17%	29%	14%	15%	31%
Eurą	31%	24%	27%	12%	12%	21%	24%	17%	19%	28%
Nedarbą	5%	1%	9%	7%	9%	5%	5%	8%	6%	3%
Biurokratiją	6%	6%	10%	8%	7%	5%	11%	7%	6%	10%
Pinigų švaistymą	5%	7%	8%	11%	11%	8%	8%	8%	8%	8%
Mūsų kultūros savitumo praradimą	12%	10%	10%	9%	7%	8%	14%	9%	9%	12%
Daugiau nusikaltimų	5%	7%	9%	10%	10%	10%	5%	11%	8%	7%
Nepakankamą išorinių sienų kontrolę	6%	8%	5%	6%	5%	5%	8%	5%	8%	7%

KLAUSIMAS: Ką Jums asmeniškai reiškia Europos Sąjunga? (GALIMI KELI ATSAKYMAI)

Kalbėdami apie jausmus, kuriuos kelia Europos Sąjunga, Lietuvos žmonės išskyrė vilties ir pasitikėjimo jausmus. Mažiausiai lietuvių teigė, kad ES jiems kelia nepasitikėjimo ar atmetimo jausmus. Ir šiuo požiūriu Lietuvos gyventojai yra kur kas palankesni ES nei Europos Sąjungos gyventojai. Europiečiams ES rečiau kelia viltį, entuziazmą ar pasitikėjimą, o dažniau nei lietuviams abejingumą, nerimą, nepasitikėjimą ar net atmetimą (16 lentelė).

16 lentelė. Europos Sąjungos keliami jausmai.

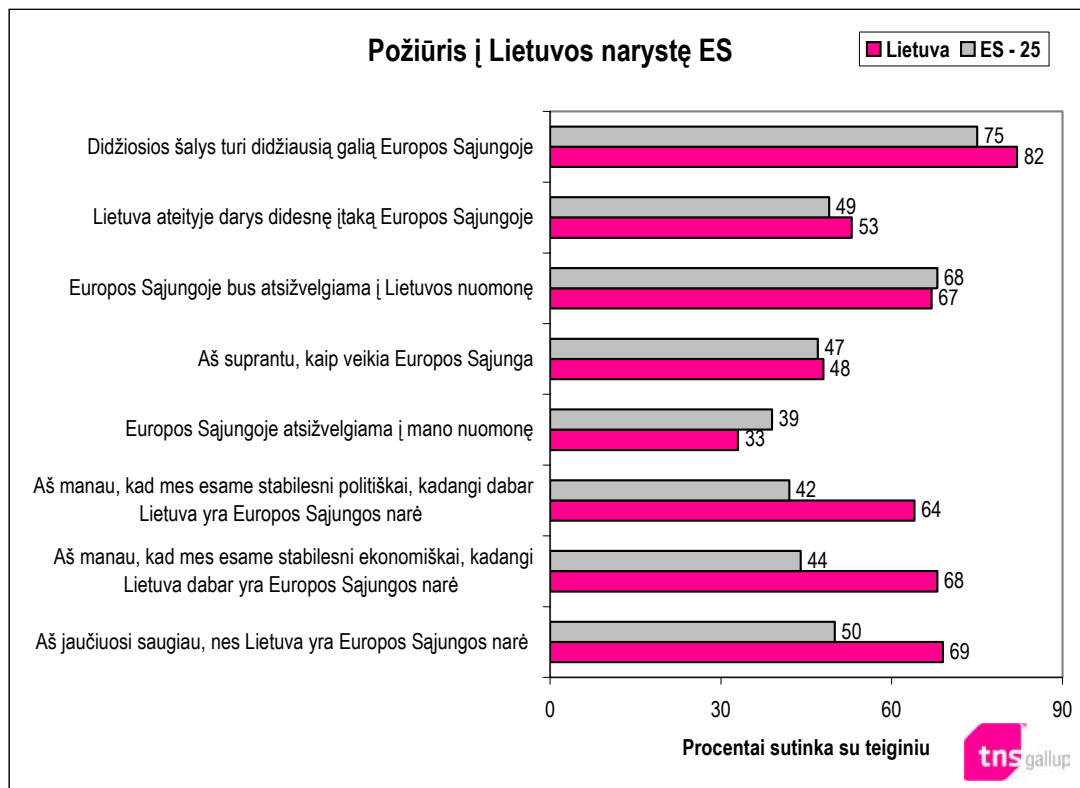
	Lietuva	ES - 25
Entuziazmo	13%	7%
Vilties	59%	47%
Pasitikėjimo	37%	24%
Abejingumo	10%	19%
Nerimo	12%	17%
Nepasitikėjimo	5%	18%
Atmetimo	1%	5%
N/N	7%	3%

KLAUSIMAS: Ar Europos Sąjunga Jums asmeniškai kelia ... jausmą?

Lietuvos gyventojai teigia, kad jie jaučiasi saugesni bei politiškai ir ekonomiškai stabilesni, po to, kai Lietuva tapo Europos Sąjungos nare (15 diagrama). Taip mano maždaug du trečdaliai apklaustųjų. Tiek pat Lietuvos gyventojų yra įsitikinę, kad Europos Sąjungoje bus atsižvelgiama į Lietuvos nuomonę. Tačiau kartu lietuviai supranta, kad didžiosios šalys ES turi ir daugiausia galios. Su šiuo teiginiu sutiko kiek daugiau nei keturi penktadaliai respondentų.

Vertindami šį teiginį Lietuvos gyventojai nedaug skiriasi nuo Europos Sąjungos vidurkio. Tačiau europiečiai gerokai mažiau akcentuoja politinio ar ekonominio stabilumo pojūtį ES bei saugumą esant Sąjungos nare. Savita Lietuvos istorinė patirtis lėmė tai, kad lietuviams narystės Europos Sąjungoje prasmė yra ne tik ekonominė, bet susijusi ir su šalies vertybinės orientacijos pobūdžiu, saugumu.

15 diagrama

Nors Lietuvoje euroskeptikai nėra aktyvūs ir jų idėjos neranda visuomenėje didelio pritarimo, Europos Sąjunga Lietuvos gyventojams kelia ir tam tikrų baimių. Pagrindinė jų – prekybos narkotikais bei organizuoto nusikalstamumo plitimas (17 lentelė). Šiuo požiūriu Lietuvos gyventojų nuomonė visiškai sutampa su ES vidurkiu: to bijo beveik du trečdaliai apklaustųjų. Tuo tarpu kitos baimės Lietuvoje yra mažiau paplitusios nei vidutiniškai visose Europos Sąjungos valstybėse.

Lietuvos gyventojai dar bijo, kad kils sunkumų žemdirbiams, Europos Sąjungai teks mokėti vis daugiau pinigų, išnyks litas, darbo vietos bus perkeltos į kitas šalis, o lietuvių kalba bus naudojama vis mažiau ir mažiau. Daugumos šių dalykų vidutinis europietis bijo labiau nei lietuviai. Ypač tai pasakytina apie darbo vietų perkėlimą į kitas šalis, ko bijo beveik trys ketvirtadaliai ES gyventojų. Nenuostabu, kad ES gyventojai žymiai labiau bijo prarasti socialines garantijas. Daugumoje ES senbuvių šios garantijos yra nepalyginti aukštesnio lygio nei Lietuvoje, tad ir bijoti yra dėl ko.

17 lentelė. Baimės dėl narystės Europos Sąjungoje.

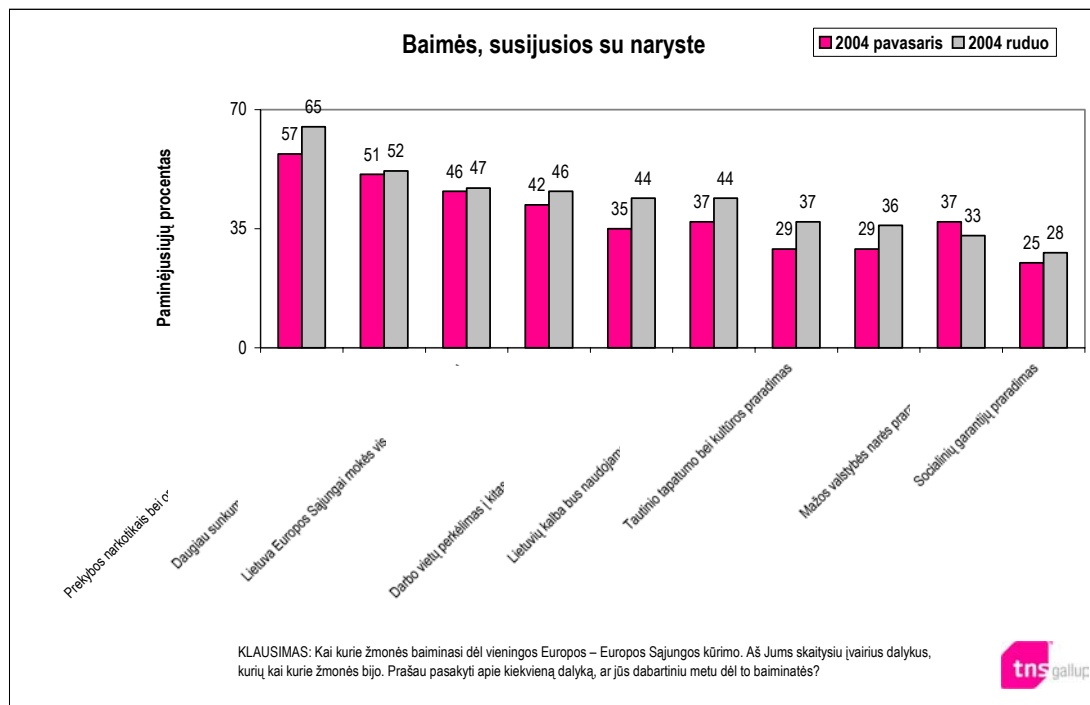
Lentelėje pateikiami procentai paminėjusių, kad baiminasi kurio nors dalyko

	Lietuva	ES - 25
Mažos valstybės narės praras svarumą	33%	46%
Prekybos narkotikais bei organizuoto nusikalstamumo plitimas	65%	65%
Lietuvių kalba bus naudojama vis mažiau ir mažiau	44%	40%
Lietuva Europos Sąjungai mokės vis daugiau ir daugiau	47%	64%
Socialinių garantijų praradimas	28%	52%
Tautinio tapatumo bei kultūros praradimas	37%	42%
Ekonomikos krizė	36%	52%
Darbo vietų perkėlimas į kitas šalis nares, kuriose mažesnės gamybos sąnaudos	44%	74%
Daugiau sunkumų Lietuvos ūkininkams/žemdirbiams	52%	65%
Lito išnykimas	46%	56%

KLAUSIMAS: *Kai kurie žmonės baiminasi vieningos Europos – Europos Sąjungos kūrimo. Aš Jums skaitysiu įvairius dalykus, kurių kai kurie žmonės bijo. Prašau pasakyti apie kiekvieną dalyką, ar Jūs dabartiniu metu dėl to baiminatės, ar nesibaiminate?*

Daugelis su naryste Europos Sąjungoje susijusių baimių truputį išaugo (daugiausia 9 procentiniais punktais) palyginti su 2004 m. pavasario Eurobarometro apklausos rezultatais. Labiausiai išaugo baimė dėl nusikalstamumo augimo, darbo vietų perkėlimo į kitas šalis, tautinio tapatumo praradimo.

16 diagrama

Suprantama, kad visų problemų labiau bijo tie Lietuvos gyventojai, kurie mano, kad narystė ES yra nenaudinga šaliai. Tuo tarpu vyresnio amžiaus žmonės labiau nei kiti bijo nusikalstamumo padidėjimo, sunkumų, kilsiančių Lietuvos žemdirbiams. Aukštesnio išsimokslinimo lygio respondentai dažniau nei kiti akcentavo pavojų, kad į kitas šalis gali būti perkeltos darbo vietos, galimus sunkumus žemdirbiams. O kaimiškų vietovių gyventojai dažniau nei kiti minėjo biją prarasti socialines garantijas ir, be abejo, galimus sunkumus žemdirbiams. Savo ruožtu, didžiųjų miestų gyventojai labiau akcentavo tautinio tapatumo ir kultūros praradimą, darbo vietų perkėlimą į kitas valstybes.

3.3. Tautinis tapatumas

Nors lietuviai ir yra vieni didžiausių euroentuziastų, jų tautinio tapatumo jausmas yra pakankamai stiprus. Į klausimą kuo save laiko, 53 procentai Lietuvos gyventojų atsakė, kad tik lietuviu, 37 procentai – lietuviu ir europiečiu. Europos Sąjungos vidurkis - kitoks: save tik konkrečios tautybės atstovu laiko vidutiniškai 41 procentas apklaustųjų, o konkrečios tautos atstovu ir europiečiu – 47 procentai apklaustųjų. Save ne tik lietuviais, bet ir europiečiais labiau laiko jauni, labiau išsimokslinę bei miestuose gyvenantys Lietuvos respondentai.

3.4. Europos Sąjungos ir vietinės valdžios vaidmuo

Lietuvos gyventojų nepasitikėjimas savo šalies valstybinėmis institucijomis pasireiškia ir jų noru perduoti kuo daugiau funkcijų Europos Sąjungos kompetencijai. Žiniasklaidoje nuo pat stojimo į ES proceso pradžios nereta tema buvo galima pozityvi ES institucijų įtaka Lietuvos valstybės valdymui. Taigi, Lietuvos žmonės nuo seno turėjo viltį, kad Briuselis padės sutvarkyti daugelį problematiškų Lietuvos gyvenimo sričių. Išskyrus keletą sričių – žiniasklaidos veiklos principus, kultūros politiką, policiją, nusikalstamumo miestuose prevenciją – visose kitose dauguma Lietuvos gyventojų norėtų, kad sprendimai būtų priimami ne išimtinai Lietuvos valdžios, bet kartu su Europos Sąjunga. Lietuvos gyventojai tiki didesniu Europos politikos ir biurokratijos efektyvumu ir būdami nusivylę vietinės valdžios galimybėmis, mielai sutiktų daugelyje sričių priimti ES pagalbą.

Žymiai daugiau Lietuvos gyventojų nei Europos Sąjungos vidurkis norėtų perduoti kompetencijas ES šiose srityse: sveikatos ir socialinės apsaugos, kovos prieš skurdą, kovos su nedarbu, švietimo, policijos, teisingumo užtikrinimo, jaunimo nusikalstamumo prevencijos. Šios sritys išties yra bene vienos iš problematiškiausių Lietuvoje, jos visos susilaukia nuolatinio žiniasklaidos dėmesio ne iš gerosios pusės. Sveikatos apsaugos reforma vyksta lėtai, sistema veikia neefektyviai ir daugelis pacientų jaučiasi nepatenkinti. Tas pats pasakytina ir apie socialinę apsaugą, nedarbą. Atskiros visuomenės grupės jaučia gana didelę socialinę atskirtį, o valstybė negali pasiūlyti efektyvios šių grupių integravimo programos.

Tačiau visuomenės stabilumo požiūriu, labiausiai problematiškas yra teisingumo užtikrinimas. Lietuvos gyventojai, nesulaukdami jo iš Lietuvos valdžios institucijų, norėtų šią funkciją perkelti ES. Tuo Lietuvos gyventojai bene labiausiai skiriasi nuo Europos Sąjungos vidurkio. Taigi, galima teigti, kad šalia kitų lūkesčių, susijusių su ES, vienas nors ir abstraktus, bet labai svarbus visuomenei, yra didesnio teisingumo lūkestis.

18 lentelė. Vietinės valdžios ir ES kompetencijos įvairiose srityse.

	Lietuva			ES - 25		
	Išimtinai vietinė valdžia	Kartu su Europos sąjunga	N/N	Išimtinai vietinė valdžia	Kartu su Europos sąjunga	N/N
Krašto apsauga	24%	68%	7%	38%	57%	5%
Aplinkos apsauga	26%	65%	8%	29%	67%	4%
Valiuta	19%	73%	8%	32%	63%	5%
Humanitarinė pagalba	15%	75%	9%	24%	72%	5%
Sveikatos ir socialinė apsauga	31%	62%	7%	63%	33%	4%
Pagrindiniai žiniasklaidos veiklos principai	43%	44%	13%	59%	34%	7%
Kova prieš skurdą (socialinę atskirtį)	23%	72%	6%	38%	58%	4%
Kova su nedarbu	25%	69%	6%	50%	47%	4%
Žemės ūkio ir žvejybos politika	32%	58%	10%	44%	50%	6%
Parama regionams, turintiems ekonominių sunkumų	20%	71%	9%	35%	60%	5%
Švietimas	39%	53%	8%	62%	33%	4%
Moksliniai ir technologijų tyrimai	12%	79%	10%	28%	67%	6%
Informacija apie Europos Sąjungą, jos politiką, institucijas	16%	74%	10%	22%	71%	7%
Užsienio politika ne Europos Sąjungos šalių atžvilgiu	22%	66%	13%	25%	68%	7%
Kultūros politika	52%	39%	8%	60%	34%	6%
Imigracijos politika	17%	75%	8%	37%	58%	4%
Politinio prieglobsčio suteikimo taisyklės	24%	67%	9%	37%	58%	6%
Kova prieš organizuotą nusikalstamumą	12%	82%	5%	21%	76%	4%
Policija	47%	45%	8%	66%	30%	4%
Teisingumas	29%	65%	7%	60%	36%	5%
Pabėgėlių priėmimas	24%	67%	9%	40%	56%	5%
Jaunimo nusikalstamumo prevencija	34%	60%	7%	57%	39%	4%
Nusikalstamumo miestuose prevencija	47%	45%	7%	64%	32%	4%
Kova su narkomanija	13%	82%	5%	24%	73%	3%
Kova su prekyba žmonėmis ir žmonių išnaudojimu	8%	87%	5%	16%	81%	4%
Kova su tarptautiniu terorizmu	5%	90%	6%	11%	86%	3%
Gyventojų senėjimo problemų sprendimas	33%	56%	11%	44%	48%	7%

KLAUSIMAS: *Prašau pasakyti apie kiekvieną iš šių sričių, ar Lietuvai tapus Europos Sąjungos nare, sprendimus šioje srityje turėtų priimti išimtinai Lietuvos valdžia, ar kartu su Europos Sąjunga? (RODYTI KORTELE)*

4. Europos Sąjungos politikos principai

Lietuvoje jau kiek laiko aktyviau ar pasyviau vyksta diskusijos įvairiais Europos Sąjungos vidaus ir užsienio politikos klausimais. Lietuvos bankas kartą nuo karto paskelbia pranešimus apie pasiruošimą įvesti eurą ir juo pakeisti nacionalinę valiutą. Žiniasklaidoje kalbama apie bendrą ES politiką kitų šalių atžvilgiu, ypač apie santykius su Rusija (tai Lietuvai yra ypač aktualu) ar JAV. Taip pat dažna pastarųjų mėnesių tema yra tolesnė Europos Sąjungos plėtra, ypač ilgalaikė perspektyva apimanti tokias šalis kaip Turkija ar galbūt net Ukrainą. Lietuvos Seimas pirmasis Europos Sąjungoje ir be didelių parlamentinių bei viešų diskusijų ratifikavo Konstituciją Europai. Visi šie klausimai sulaukė gana nemažo žiniasklaidos dėmesio ir Lietuvos gyventojai turėjo progos gauti pakankamai informacijos bei susidaryti savo nuomonę kiekvienu klausimu. Galima teigti, kad Lietuvos gyventojai yra ne tik dideli narystės Europos Sąjungoje šalininkai, bet ir tvirti jos politikos įvairiose srityse rėmėjai.

Lietuvos gyventojai labai palankiai žiūri į tolesnę ES integraciją ir papildomų kompetencijų suteikimą ES institucijoms. Lietuviai absoliučia dauguma pritaria tiek euro įvedimui, tiek bendrajai užsienio bei gynybos ir saugumo politikai. Pritarimas Lietuvoje šiais klausimais yra šiek tiek didesnis nei vidutiniškai Europos Sąjungoje. Žymiai daugiau Lietuvos gyventojų nei vidutiniškai europiečių pasisako už tolesnę Europos Sąjungos plėtrą. Netgi tarp naujųjų ES narių Lietuva išsiskiria palankesniu požiūriu į plėtrą.

19 lentelė. Nuostatos dėl svarbiausių Europos Sąjungos reikalų.

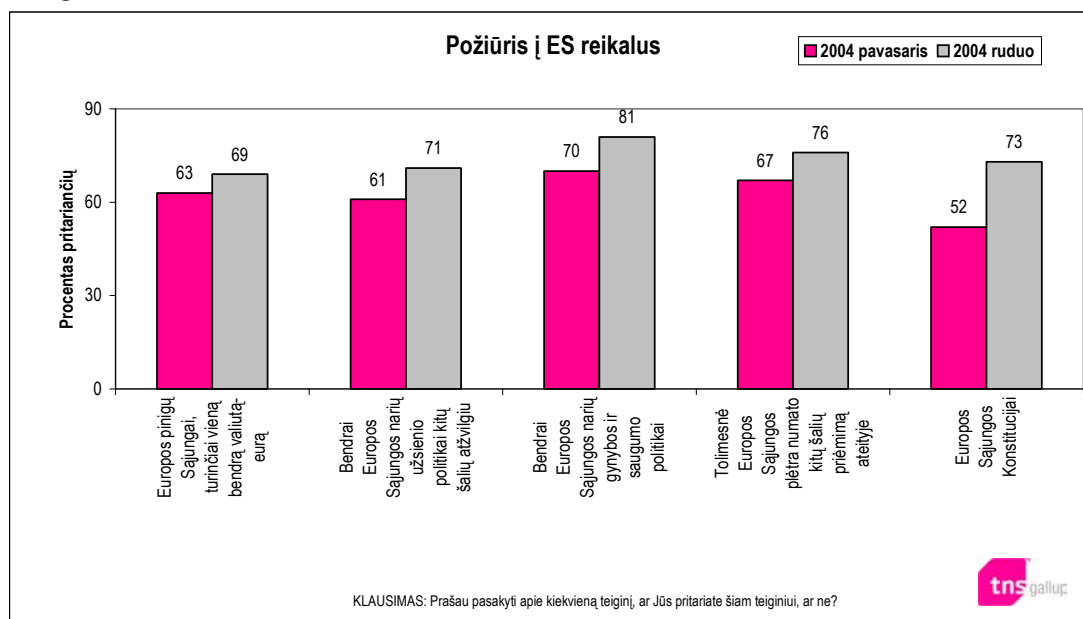
Lentelėje pateikiami pritariančių konkrečiam teiginiui procentai

	Lietuva	ES - 25
Europos pinigų Sąjungai, turinčiai vieną bendrą valiutą- eurą	69%	63%
Bendrai Europos Sąjungos narių užsienio politikai kitų šalių atžvilgiu	71%	69%
Bendrai Europos Sąjungos narių gynybos ir saugumo politikai	81%	78%
Tolimesnė Europos Sąjungos plėtra numato kitų šalių priėmimą ateityje	76%	53%
Europos Sąjungos Konstitucijai	73%	68%
Europos Sąjungos Komisiją sudaro komisarai iš kiekvienos šalies narės	83%	78%
Spartesnis Europos kūrimo tempas vienoje grupėje šalių nei kitose šalyse	48%	70%
Supažindinti vaikus mokyklose su ES institucijų darbu	86%	85%

KLAUSIMAS: Prašau pasakyti apie kiekvieną teiginį, ar Jūs pritariate šiam teiginiui, ar ne?

Palyginti su 2004 m. pavasario tyrimu, daugiau Lietuvos gyventojų pritaria visiems tirtiems teiginiams. Ypač padidėjo Konstitucijos Europai palaikymas. Taigi, nors Konstitucija ir nebuvo labai išsamiai pristatyta visuomenei, o diskusijos dėl jos priėmimo ar atskirų nuostatų beveik visai nevyko, palaikymas jai Lietuvoje yra ištis aukštas. Bendra palanki nuostata ES atžvilgiu teikia ir a priori palankias nuostatas svarbiausių ES dokumentų bei institucijų atžvilgiu.

17 diagrama

Kalbant apie socialinius – demografinius skirtumus, euro įvedimą labiau nei vidutiniškai palaiko jaunesni žmonės, didelių miestų gyventojai, aukštesnį išsimokslinimą turintieji bei aukštesnių pajamų respondentai.

Bendrai užsienio bei gynybos ir saugumo politikai labiau pritaria aukštesnio išsimokslinimo, didelių miestų gyventojai. Tiesa, mažiau išsilavinę ir kaimų gyventojai tiesiog dažniau šiais klausimais neturėjo savo nuomonės, o nepritariančiųjų buvo toks pats procentas visose socialinėse grupėse.

Tolimesnei ES plėtrai taip pat labiau pritaria aukštesnio išsimokslinimo, miestų gyventojai, o taip pat jaunesni žmonės. Analogiškai, kitos socialinės ir demografinės grupės išsiskiria tuo, kad neturi savo nuomonės šiais klausimais.

Visiškai identiška situacija yra su pritirimu Konstitucijai Europai.

Lietuvos gyventojai kaip ir dauguma Europos Sąjungos gyventojų yra linkę palaikyti aktyvią Europos Sąjungos politiką kitų valstybių atžvilgiu, tarptautinių konfliktų atveju, užtikrinant žmogaus teises. Dauguma Lietuvos gyventojų kaip ir europiečių pasisako už vieningą tokią politiką bei bendrą ES institucijų (pvz.: užsienio reikalų ministro posto, atstovo prie Jungtinių Tautų) sukūrimą. Tiesa, lietuviai tradiciškai palankiau nei dauguma Europos Sąjungos gyventojų nusiteikę JAV atžvilgiu. Mažesnis nei vidutiniškai ES jų procentas mano, kad Sąjungai derėtų turėti nepriklausomą nuo JAV užsienio politiką. Tačiau net ir su šiuo teiginiu sutinka net trys ketvirtadaliai apklaustųjų Lietuvoje.

20 lentelė. Nuostatos dėl Europos Sąjungos užsienio ir saugumo politikos.

Lentelėje pateikiami pritariančių konkrečiam teiginiui procentai

	Lietuva	ES - 25
Europos Sąjunga turėtų turėti greito reagavimo karines pajėgas, kurios būtų greitai siunčiamos į neramumų vietas, kai kyla tarptautinė krizė	76%	71%
Kai kyla tarptautinė krizė, Europos Sąjungos narės turėtų sutarti dėl bendros pozicijos	87%	83%
Europos Sąjunga turėtų turėti savo užsienio reikalų ministrą, kuris galėtų atstovauti bendrai Europos Sąjungos pozicijai	77%	67%
Europos Sąjunga turėtų turėti savo atstovą Jungtinių Tautų organizacijos Saugumo Taryboje	82%	71%
Europos Sąjungos narės, kurios pasirinko neutraliteto poziciją, turėtų turėti teisę išsakyti savo poziciją Europos Sąjungos užsienio politikos klausimais	79%	55%
Europos Sąjungos užsienio politika turėtų būti nepriklausoma nuo JAV užsienio politikos	75%	82%
Europos Sąjunga turėtų užtikrinti žmogaus teises kiekvienoje šalyje narėje, net jei tai prieštarauja kai kurių šalių narių norams	82%	83%
Europos Sąjunga turėtų veikti, kad būtų užtikrintos žmogaus teisės visame pasaulyje, net jei kai kurios šalys tam priešinosi	81%	79%
Europos Sąjunga turėtų turėti bendrą imigracijos politiką, liečiančią žmones iš šalių, ne Europos Sąjungos narių	77%	76%
Europos Sąjunga turėtų turėti bendrą politiką pabėgėliams, ieškantiems prieglobsčio	80%	75%

KLAUSIMAS: Europos Sąjunga turi sukūrusi bendrą saugumo ir užsienio politikos politiką bei Europos saugumo ir gynybos politiką. Šiuo metu svarstoma, kiek ši politika turėtų būti plėtojama toliau? Ar Jūs linkę/usi pritarti ar nepritarti kiekvienam šių teiginių?

Priedas Nr. 1. Techninė informacija

TECHNICAL SPECIFICATIONS

Between 2nd October and 8th November 2004, the TNS Opinion & Social, a consortium created between Taylor Nelson Sofres and EOS Gallup Europe, carried out wave 62 of the standard Eurobarometer, on request of the EUROPEAN COMMISSION, Directorate-General Press and Communication, Opinion Polls.

The Standard EUROBAROMETER 62 is the first Eurobarometer conducted after the enlargement to 10 new member States which occurred on the 1st of May 2004. The survey covers the population of the respective nationalities of the European Union Member States, resident in each of the Member States and aged 15 years and over. The Standard Eurobarometer 62 has also been conducted in the 3 candidate countries (Bulgaria, Romania and Turkey) as well as in Croatia and Northern part of Cyprus. In these countries, the survey covers the population, aged 15 years and over, of citizens of the respective nationalities and the population of citizens of all the EU Member States that are residents in those countries and have a sufficient command of one of the respective national language(s) to answer the questionnaire. The basic sample design applied in all Member States is a multi-stage, random (probability) one. In each EU country, a number of sampling points was drawn with probability proportional to population size (for a total coverage of the country) and to population density.

In order to do so, the sampling points were drawn systematically from each of the "administrative regional units", after stratification by individual unit and type of area. They thus represent the whole territory of the countries surveyed according to the EUROSTAT NUTS 2 (or equivalent) and according to the distribution of the resident population of the respective EU-nationalities in terms of metropolitan, urban and rural areas. In each of the selected sampling points, a starting address was drawn, at random. Further addresses were selected as every Nth address by standard random route procedures, from the initial address. In each household, the respondent was drawn, at random (following the *closest birthday rule*). All interviews have been conducted face-to-face in people's home and in the appropriate national language. As far as the data capture is concerned, CAPI (*Computer Assisted Personal Interview*) was used in those countries where this technique was available.

COUNTRIES	INSTITUTES	N^o INTERVIEWS	FIELDWORK DATES	POPULATION 15+
Austria	Österreichisches Gallup-Institute	1007	11-10/ 07-11/2004	6,679,444
Belgium	TNS Dimarso	974	08-10/08-11/2004	8,598,982
Denmark	TNS Gallup DK	1028	06-10/08-11/2004	4,380,062
France	TNS Sofres	1020	14-10/30-10/2004	44,010,619
Finland	TNS Gallup OY	1005	10-10/04-11/2004	4,279,286
Germany (East)	TNS Infratest	508	11-10/27-10/2004	12,802,222
Germany (West)	TNS Infratest	1037	08-10/27-10/2004	51,372,073
Greece	TNS ICAP	1000	11-10/31-10/2004	8,674,230
Great Britain	TNS UK	1310	05-10/08-11/2004	46,371,359
Ireland	TNS MRBI	1000	08-10/08-11/2004	3,089,775
Italy	TNS Abacus	1020	11-10/01-11/2004	49,208,000
Luxembourg	TNS ILReS	502	05-10/26-10/2004	367,199
The Netherlands	TNS NIPO	1009	07-10/04-11/2004	13,242,328
Portugal	TNS EUROTESTE	1000	02-10/01-11/2004	8,080,915
Spain	TNS Demoscopia	1023	06-10/27-10/2004	35,882,820
Sweden	TNS GALLUP	1000	02-10/01-11/2004	7,376,680
Cyprus (South)	Synovate	500	10-10/31-10/2004	552,213
Czech Republic	TNS Aisa	1075	15-10/30-10/2004	8,571,710
Estonia	Emor	1000	08-10/28-10/2004	887,094
Hungary	TNS Hungary	1014	10-10/28-10/2004	8503379

Latvia	TNS Baltic Data House	1005	12-10/03-11/2004	1,394,351
Lithuania	TNS Gallup	1002	10-10/30-10/2004	2,803,661
Malte	MISCO	500	03-10/22-10/2004	322,917
Poland	TNS OBOP	1000	16-10/03-11/2004	31,610,437
Slovakia	TNS AISA SK	1252	02-10/30-10/2004	4,316,438
Slovenia	RM PLUS	1000	19-10/05-11/2004	1,663,869
Bulgaria	TNS BBSS	1004	12-10/24-10/2004	6,695,512
Romania	TNS CSOP	1012	14-10/27-10/2004	18,145,036
Turkey	TNS PIAR	1027	09-10/26-10/2004	47,583,830
Croatia	PULS	1000	14-10/03-11/2004	3,682,826
Cyprus (North)	KADEM	500	15-10/28-10/2004	157,101

For each country a comparison between the sample and the universe was carried out. The Universe description was derived from Eurostat population data or from national statistics. For all EU member-countries a national weighting procedure, using marginal and intercellular weighting, was carried out based on this Universe description. As such in all countries, gender, age, region and size of locality were introduced in the iteration procedure. For international weighting (i.e. EU averages), TNS Opinion & Social applies the official population figures as provided by EUROSTAT or national statistic offices. The total population figures for input in this post-weighting procedure are listed above.

Readers are reminded that survey results are estimations, the accuracy of which, everything being equal, rests upon the sample size and upon the observed percentage. With samples of about 1,000 interviews, the real percentages vary within the following confidence limits:

Observed percentages	10% or 90%	20% or 80%	30% or 70%	40% or 60%	50%
Confidence limits	± 1.9 points	± 2.5 points	± 2.7 points	± 3.0 points	± 3.1 points

Priedas Nr. 2. Klausimynas

A TNS Gallup tyrimo numeris

B Šalies kodas

3	7
---	---

C Tyrimo numeris

6	2	0
---	---	---

D Interviu numeris

--	--	--	--	--	--

E Padalintas klausimas

A	1
B	2

Q1 Kokia Jūsų pilietybė? Išvardinkite valstybę (es), kurių piliečiais esate

(GALIMI KELI ATSAKYMAI)

Belgija	1,
Danija	2,
Vokietija	3,
Graikija	4,
Ispanija	5,
Prancūzija	6,
Airija	7,
Italija	8,
Liuksemburgas	9,

Olandija	10,
Portugalija	11,
Jungtinė Karalystė (Didžioji Britanija, Šiaurės Airija)	12,
Austrija	13,
Švedija	14,
Suomija	15,
Kipras (pietu)	16,
Čekijos Respublika	17,
Estija	18,
Vengrija	19,
Latvija	20,
Lietuva	21,
Malta	22,
Lenkija	23,
Slovakija	24,
Slovėnija	25,
Kitos valstybės	31,
N/N	32,

EB61 Q1 TREND MODIFIED

Jei "Kitos valstybės" arba N/N, tada interviu nutraukti

Q2 Ar dažnai Jūs kalbate apie politiką, kai susitinkate su draugais?

Dažnai	1
Kartais	2
Niekada	3
N/N	4

EB61 Q2 TREND

Q3 Ar turėdamas (a) tvirtą nuomonę kokių nors klausimų, Jūs stengiatės įtikinti savo draugus, gimines ar bendradarbius savo nuomonės teisingumu? Ar jūs tai darote ...?

(PERSKAITYKITE)

Dažnai	1
Kartais	2
Retai	3
Niekada	4
N/N	5

EB61 Q3 TREND

Q4 Apskritai Jūs esate labai patenkinta(s), labiau patenkinta(s), labiau nepatenkinta(s) ar visiškai nepatenkinta(s) gyvenimu, kurį dabar gyvenate?

(PERSKAITYTI)

Labai patenkintas	1
Labiau patenkinta(s)	2
Labiau nepatenkinta(s)	3
Visiškai nepatenkintas	4
N/N	5

EB60.1 Q4 TREND

Q5 Kokius lūkesčius jūs siejate su artimiausiais 12 mėnesių: ar artimiausi 12 mėnesių, jūsų manymu, bus geresni, blogesni ar tokie pat, kalbant apie ...?

	PERSKAITYKITE	GERESNI	BLOGESNI	TOKIE PATYS	N/N
1	Jūsų gyvenimą bendrai	1	2	3	4
2	Ekonominę padėtį Lietuvoje	1	2	3	4
3	Jūsų šeimos finansinę padėtį	1	2	3	4
4	Užsidarbinimo galimybes Lietuvoje	1	2	3	4
5	Jūsų asmenines galimybes rasti darbą	1	2	3	4

EB61 Q4 TREND

Q6 Lyginant su tuo, kas buvo prieš penkerius metus, jūsų dabartinė padėtis: pagerėjo, nepakito ar pablogėjo?

Pagerėjo	1
Nepakito	2
Pablogėjo	3
N/N	4

EB61 Q5 TREND

Q7 O kalbant apie artimiausius penkerius metus, jūsų manymu, jūsų asmeninė padėtis: pagerės, nepakis ar pablogės?

Pagerės	1
Nepakis	2
Pablogės	3
N/N	4

EB61 Q6 TREND

Q8a Ar Jūs esate kada nors matę šį simbolį?

(RODYKITE EUROPOS SĄJUNGOS VĖLIAVĄ)

Taip	1
Ne	2
N/N	3

EB58.1 Q7a TREND

Jeigu "TAIP", Kodas 1 Q.8.a klausime

Q8b Ar galėtumėte pasakyti, ką jis reiškia?

(NESKAITYKITE, SPONTANINIS ATSAKYAS)

Taip, Europą, Europos Sąjungą, Europos Bendriją, Bendrąją rinką, Europos Tarybą ir t.t.	1
Taip, kita	2
Ne	3
N/N	4

EB58.1 Q7b TREND

KLAUSTI VISŲ

Q9 Šis simbolis – Europos Sąjungos vėliava. Perskaitysiu Jums keletą teiginių apie šią vėliavą. Pasakykite prašau, savo nuomonę apie kiekvieną iš šių teiginių, ar Jūs greičiau sutinkate su juo ar ne?

	PERSKAITYKITE	GREIČIAU SUTINKU	GREIČIAU NESUTINKU	N/N
1	Ši vėliava yra tinkamas Europos simbolis	1	2	3
2	Ši vėliava reiškia kažką gero	1	2	3
3	Aš tapatinu save su šia vėliava	1	2	3
4	Ši vėliava turi būti matoma ant visų visuomeninių Lietuvos valstybės pastatų šalia nacionalinės vėliavos	1	2	3

EB58.1 Q8 TREND

Q10 Prašau pasakyti apie kiekvieną iš šių institucijų, ar jūs linkęs/usi ja pasitikėti, ar linkęs/usi nepasitikėti?

	SKAITYTI	LINKĖS PASITIKĖTI	LINKĖS NEPASITIKĖTI	N/N
1	Spauda	1	2	3
2	Radiju	1	2	3

3	Televizija	1	2	3
4	Lietuvos teisėsaugos sistema	1	2	3
5	Policija	1	2	3
6	Kariuomenė	1	2	3
7	Religinėmis institucijomis	1	2	3
8	Profesijomis	1	2	3
9	Politinėmis partijomis	1	2	3
10	Didelėmis kompanijomis	1	2	3
11	Lietuvos Vyriausybė	1	2	3
12	Lietuvos Respublikos Seimu	1	2	3
13	Europos Sąjunga	1	2	3
14	Jungtinėmis Tautomis	1	2	3
15	Labdaros ar savanoriškomis organizacijomis	1	2	3

EB61 Q7 TREND

Ir dar keletas klausimų apie Europos Sąjungą

Q11a Bendrai kalbant, ar jūsų manymu, narystė Europos Sąjungoje Lietuvai yra ...?

(SKAITYTI)

Teigiamas dalykas	1
Neigiamas dalykas	2
Nei taip, nei ne	3
N/N	4

EB61 Q8 TREND

Q12a Atsižvelgiant į visas aplinkybes, ar, jūsų manymu, narystė Europos Sąjungoje Lietuvai yra naudinga ar ne?

taip, naudinga	1
ne, nenaudinga	2
N/N	3

EB61 Q9 TREND

Q13 Bendrai kalbant, Europos Sąjunga Jums sukuria labai teigiamą, greičiau teigiamą, neutralų, greičiau neigiamą ar labai neigiamą įvaizdį?

Labai teigiamą	Greičiau teigiamą	Neutralų	Greičiau neigiamą	Labai neigiamą
1	2	3	4	5

N/N	6
-----	---

EB61 Q10 TREND

Q14 Jūs esate už ar prieš ėjimą link Europos politinės sąjungos?

Už	1
Prieš	2
N/N	3

EB60.1 Q13 TREND

Q15 Jeigu rytoj sužinotumėte, kad Europos Sąjunga subyrėjo, ar Jūs dėl to labai nusimintumėte, būtumėte tam abejingas ar pajustumėte didelį palengvėjimą?

Labai nusimintumėte	1
Būtumėte abejingas	2
Pajustumėte didelį palengvėjimą	3
N/N	4

EB60.1 Q14 TREND

Q16 Ką Jums asmeniškai reiškia Europos Sąjunga?

(RODYKITE KORTELE - PERSKAITYKITE VISUS ATSAKYMUS – KEISTI TEIGINIŲ SKAITYMO TVARKĄ – GALIMI KELI ATSAKYMAI - PRADĖTI NUO PIRMO, KITAM RESPONDENTUI NUO PASKUTINIO)

Taiką	1,
Ekonominę gerovę	2,
Demokratiją	3,
Socialinę apsaugą	4,
Laisvę keliauti, studijuoti ir dirbti bet kur Europos Sąjungoje	5,
Kultūros įvairovę	6,
Svaresnį žodį pasaulyje	7,
Eurą	8,
Nedarbą	9,
Biurokratiją	10,
Pinigų švaistymą	11,
Mūsų kultūros savitumo praradimą	12,
Daugiau nusikaltimų	13,
Nepakankamą išorinių sienų kontrolę	14,
Kita (NESKAITYTI)	15,
N/N	16,

EB61 Q11 TREND

Q17 Ar Europos Sąjunga Jums asmeniškai kelia ...jausmą?

(RODYTI KORTELĘ SU ATSAKYMAIS- SKAITYTI – GALIMI KELI ATSAKYMAI)

entuziazmo	1,
vilties	2,
pasitikėjimo	3,
abejingumo	4,
nerimo	5,
nepasitikėjimo	6,
atmetimo	7,
N/N	8,

EB60.1 Q11 TREND

Q18a Prašau pasakyti apie kiekvieną teiginį, ar jūs linkęs/usi su juo sutikti, ar linkęs/-usi nesutikti?

	SKAITYTI	LINKĖS SUTIKTI	LINKĖS NESUTIKTI	N/N
1	Aš jaučiuosi saugiau, nes Lietuva yra Europos Sąjungos narė	1	2	3
2	Aš manau, kad mes esame stabilesni ekonomiškai, kadangi Lietuva yra Europos Sąjungos narė	1	2	3
3	Aš manau, kad mes esame stabilesni politiškai, kadangi dabar Lietuva yra Europos Sąjungos narė	1	2	3
4	Europos Sąjungoje atsižvelgiama į mano nuomonę	1	2	3
5	Aš suprantu, kaip veikia Europos Sąjunga	1	2	3
6	Europos Sąjungoje bus atsižvelgiama į Lietuvos nuomonę	1	2	3
7	Lietuva ateityje darys didesnę įtaką Europos Sąjungoje	1	2	3
8	Didžiosios šalys turi didžiausią galią Europos Sąjungoje	1	2	3

EB61 Q12 TREND MODIFIED

EB61 Q12 TREND MODIFIED

Q19a	Koks, jūsų manymu, yra dabartinis Europos kūrimo greitis? Prašau pažiūrėti į šiuos skaičius (RODYTI KORTELĘ SU SKALE). „1“ reiškia, kad stovi vietoje, „7“ – vyksta pilnu tempu. Pasirinkite skaičių, kuris geriausiai atitinka jūsų nuomonę apie dabartinį Europos kūrimo greitį?
------	--

Q19b	O kuris skaičius geriausiai atitinka greitį, kurio pageidaujate jūs? (RODYTI TĄ PAČIĄ KORTELĘ SU SKALE)
------	---

RODYTI KORTELĘ SU SKALE

SKAITYTI	Q19a	Q19b
	DABARTINIS GREITIS	PAGEIDAUJAMAS GREITIS
Stovi vietoje	1	1
	2	2
	3	3
	4	4
	5	5
	6	6
Vyksta pilnu greičiu	7	7
N/N	8	8

EB61 Q13a Q13b TREND

Q20a	Ar Jūsų manymu, per artimiausius 5 metus Europos Sąjunga jūsų kasdieniniame gyvenime taps svarbesnė, mažiau svarbi ar tiek pat svarbi kiek ir dabar?
------	--

Q20b	Ar jūs norėtumėte, kad per 5 artimiausius metus Europos Sąjunga Jūsų kasdieniniame gyvenime taptų svarbesnė, mažiau svarbi, ar liktų tiek pat svarbi kiek ir dabar?
------	---

SKAITYTI	Q20a	Q20b
	Mano, kad bus	Norėtų, kad būtų
SVARBESNĖ	1	1
MAŽIAU SVARBI	2	2
TIEK PAT SVARBI, KIEK IR DABAR	3	3
N/N	4	4

EB61 Q14a Q14b TREND

Q21	Kai kurie žmonės baiminasi dėl vieningos Europos – Europos Sąjungos kūrimo. Aš jums skaitysiu įvairius dalykus, kurių kai kurie žmonės bijo. Prašau pasakyti apie kiekvieną dalyką, ar Jūs dabartiniu metu dėl to baiminatės, ar nesibaiminate?
-----	---

	SKAITYTI	DABARTINIŲ METŲ BAIMINASI	DABARTINIŲ METŲ NESIBAIMINA	N/N
--	----------	---------------------------------	--------------------------------	-----

1	Mažos valstybės narės praradimo svarumą	1	2	3
2	Prekybos narkotikais bei organizuoto nusikalstamumo plitimas	1	2	3
3	Lietuvių kalba bus naudojama vis mažiau ir mažiau	1	2	3
4	Lietuva Europos Sąjungai mokės vis daugiau ir daugiau	1	2	3
5	Socialinių garantijų praradimas	1	2	3
6	Tautinio tapatumo bei kultūros praradimas	1	2	3
7	Ekonomikos krizė	1	2	3
8	Darbo vietų perkėlimas į kitas šalis nares, kuriose mažesnės gamybos sąnaudos	1	2	3
9	Daugiau sunkumų Lietuvos ūkininkams/žemdirbiams	1	2	3
10	Lito išnykimas	1	2	3

EB61 Q15 TREND SLIGHTLY MODIFIED

Q22	Prašau pasakyti, ar, Jūsų manymu, Jūs labai daug žinote apie Europos Sąjungą, jos politiką ir jos institucijas? Vertinimui naudokite skalę nuo 1 iki 10, kur 1 reiškia "visiškai nieko nežinau", o 10 - "labai daug žinau"?
-----	---

RODYTI KORTELĘ SU SKALE

VISIŠKAI NIEKO NEŽINO					LABAI DAUG ŽINO				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

N/N 11

EB61 Q16 TREND

Q23	Kuriais iš šių šaltinių Jūs naudojotės, kai Jūs ieškote informacijos apie Europos Sąjungą, jos politiką, institucijas? O kuriais dar?
-----	---

(RODYKITE KORTELĘ – PERSKAITYKITE -GALIMI KELI ATSAKYMAI)

Susitikimai	1,
Diskusijos su giminėmis, draugais, kolegomis	2,
Dienraščiai	3,
Kiti laikraščiai, žurnalai	4,
Televizija	5,
Radijas	6,
Internetas	7,
Knygos, brošiūros, informaciniai lankstinukai	8,

Kita (NESKAITYTI)	9,
Niekada neieškau tokios informacijos, nesidomiu (NESKAITYTI)	10,
N/N	11,

EB61 Q18 TREND MODIFIED

Q24 Bendrai kalbant, kaip Jūs norėtumėte gauti informaciją apie Europos Sąjungą? O kaip dar?

(RODYKITE KORTELĘ – PERSKAITYKITE - GALIMI KELI ATSAKYMAI)

Trumpas apžvalginis lankstinukas	1,
Išsamesnė brošiūra	2,
Knyga, kurioje yra išdėstyta visapusiška informacija	3,
DVD, Video juosta	4,
Internetas	5,
Kompaktinė plokštelė (CD –ROM)	6,
Kompiuteriai - terminalai , kurie leistų naršyti atitinkamose duomenų bazėse	7,
Televizija	8,
Radijas	9,
Dienraščiai	10,
Kiti laikraščiai, žurnalai	11,
Lauko stendai	12,
Man nereikia informacijos apie Europos Sąjungą (NESKAITYTI)	13,
Nei vienas iš paminėtų (NESKAITYTI)	14,
N/N	15,

EB60.1 Q17 TREND MODIFIED

Q25 Bendrai kalbant, ar, Jūsų manymu, Lietuvos žiniasklaida apie Europos Sąjungą kalba per daug, tiek kiek reikia ar per mažai?

Per daug	1
Tiek, kiek reikia	2
Per mažai	3
N/N	4

EB61 Q19 TREND

Q26 Ar, Jūsų manymu, Lietuvos žiniasklaida pristato Europos Sąjungą per daug teigiamai, objektyviai ar per daug neigiamai?

Per daug teigiamai	1
Objektyviai	2
Per daug neigiamai	3
N/N	4

EB61 Q20 TREND

Q27 Ar Jūs esate girdėjęs/usi apie?

	SKAITYTI	TAIP	NE	SUNKU PASAKYTI
--	----------	------	----	----------------

1	Europos Parlamentą	1	2	3
2	Europos Komisiją	1	2	3
3	Europos Sąjungos Ministrų Tarybą	1	2	3
4	Europos Teisingumo Teismą	1	2	3
5	Europos Ombudsmeną	1	2	3
6	Europos Centrinį Banką	1	2	3
7	Europos Audito Rūmus	1	2	3
8	Europos Sąjungos Regionų komitetą	1	2	3
9	Europos Sąjungos Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetą	1	2	3

EB61 Q21 TREND

Q28 Prašau pasakyti apie kiekvieną šių dalykų, ar jis vadina svarbų vaidmenį ar nesvarbų Europos Sąjungos veikloje?

	SKAITYTI	Vaidina svarbų vaidmenį	Nevaidina svarbaus vaidmens	N/N
--	----------	-------------------------	-----------------------------	-----

1	Europos Parlamentas	1	2	3
2	Europos Komisija	1	2	3
3	Europos Sąjungos Ministrų Taryba	1	2	3
4	Europos Teisingumo Teismas	1	2	3
5	Europos Ombudsmenas	1	2	3
6	Europos Centrinis Bankas	1	2	3
7	Europos Audito Rūmai	1	2	3
8	Europos Sąjungos Regionų komitetas	1	2	3
9	Europos Sąjungos Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas	1	2	3

EB61 Q22 TREND

Q29 Prašau pasakyti apie kiekvieną, ar Jūs linkęs/usi ja pasitikėti, ar ne?

	SKAITYTI	LINKĖS PASITIKĖTI	LINKĖS NEPASITIKĖTI	N/N
--	----------	-------------------	---------------------	-----

1	Europos Parlamentas	1	2	3
2	Europos Komisija	1	2	3
3	Europos Sąjungos Ministrų Taryba	1	2	3
4	Europos Teisingumo Teismas	1	2	3

5	Europos Ombudsmenas	1	2	3
6	Europos Centrinis Bankas	1	2	3
7	Europos Audito Rūmai	1	2	3
8	Europos Sąjungos Regionų komitetas	1	2	3
9	Europos Sąjungos Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas	1	2	3

EB61 Q23 TREND

Q30 Prašau pasakyti apie kiekvieną teiginį apie Europos Sąjungą, ar jis, Jūsų manymu, yra teisingas ar klaidingas?

	SKAITYTI	TEISINGAS	KLAIDINGAS	N/N
--	----------	-----------	------------	-----

1	Europos Sąjungai dabartiniu metu priklauso 12 šalių narių	1	2	3
2	Europos Sąjungos Parlamento narius tiesiogiai renka Europos Sąjungos piliečiai	1	2	3
3	Europos Komisijos pirmininką tiesiogiai renka Europos Sąjungos piliečiai	1	2	3
4	Europos Sąjunga turi savo himną	1	2	3
5	Kiekvienais metais visose Europos Sąjungos šalyse yra švenčiama Europos diena	1	2	3
6	Paskutiniai Europos Parlamento rinkimai vyko 2002 birželio mėn.	1	2	3

EB61 Q24 TREND MODIFIED

Q33 Kokios dvi svarbiausios problemos šiuo metu iškyla Lietuvai?

(RODYTI KORTELĘ – PERSKAITYTI - NE DAUGIAU 2 ATSAKYMŲ)

Nusikalstamumas	1,
Viešasis transportas	2,
Ekonominė padėtis	3,
Kylančios kainos / infliacija	4,
Mokesčių sistema	5,
Nedarbas	6,
Terorizmas	7,
Gynyba / Užsienio politika	8,
Aprūpinimas būstu	9,

Imigracija	10,
Sveikatos apsaugos sistema	11,
Švietimo sistema	12,
Pensijos	13,
Aplinkos apsauga	14,
Kita (NESKAITYTI)	15,
N/N	16,

EB61 Q27 TREND

Q34 Prašau pasakyti apie kiekvieną, ar, Jūsų manymu, Europos Sąjunga daro teigiamą poveikį, neigiamą poveikį ar nei teigiamą, nei neigiamą poveikį šiems dalykams Lietuvoje?

	SKAITYTI	TEIGIAMĄ POVEIKĮ	NEIGIAMĄ POVEIKĮ	NEI TEIGIAMĄ, NEI NEIGIAMĄ	N/N
1	Kovai su nusikalstamumu	1	2	3	4
2	Viešajam transportui	1	2	3	4
3	Ekonominei padėčiai	1	2	3	4
4	Kainų kilimui/inflacijai	1	2	3	4
5	Mokesčių politikai	1	2	3	4
6	Kovai su nedarbu	1	2	3	4
7	Kovai su terorizmu	1	2	3	4
8	Gynybai	1	2	3	4
9	Užsienio politikai	1	2	3	4
10	Aprūpinimui būstu	1	2	3	4
11	Imigracijai	1	2	3	4
12	Sveikatos apsaugai	1	2	3	4
13	Švietimui	1	2	3	4
14	Pensijoms	1	2	3	4
15	Aplinkos apsaugai	1	2	3	4

EB61 Q28 TREND

Q35a Prašau pasakyti apie kiekvieną iš šių sričių, ar Lietuvai tapus Europos Sąjungos nare, sprendimus šioje srityje turėtų priimti išimtinai Lietuvos valdžia, ar kartu su Europos Sąjunga?

	SKAITYTI - ROTUOTI	IŠIMTINAI LIETUVOS VALDŽIA	KARTU SU EUROPOS SĄJUNGA	N/N
1	Krašto apsauga	1	2	3
2	Aplinkos apsauga	1	2	3
3	Valiuta	1	2	3
4	Humanitarinė pagalba	1	2	3
5	Sveikatos ir socialinė apsauga	1	2	3

6	Pagrindiniai žiniasklaidos veiklos principai	1	2	3
7	Kova prieš skurdą (socialinę atskirtį)	1	2	3
8	Kova su nedarbu	1	2	3
9	Žemės ūkio ir žvejybos politika	1	2	3
10	Parama regionams, turintiems ekonominių sunkumų	1	2	3
11	Švietimas	1	2	3
12	Moksliniai ir technologijų tyrimai	1	2	3
13	Informacija apie Europos Sąjungą, jos politiką, institucijas	1	2	3
14	Užsienio politika ne Europos Sąjungos šalių atžvilgiu	1	2	3
15	Kultūros politika	1	2	3

EB60.1 Q28a TREND

Q35b O kiekvienoje iš šių sričių?

	SKAITYTI - ROTUOTI	IŠIMTINAI LIETUVOS VALDŽIA	KARTU SU EUROPOS SĄJUNGA	N/N
1	Imigracijos politika	1	2	3
2	Politinio prieglobsčio suteikimo taisyklės	1	2	3
3	Kova prieš organizuotą nusikalstamumą	1	2	3
4	Policija	1	2	3
5	Teisingumas	1	2	3
6	Pabėgėlių priėmimas	1	2	3
7	Jaunimo nusikalstamumo prevencija	1	2	3
8	Nusikalstamumo miestuose prevencija	1	2	3
9	Kova su narkomanija	1	2	3
10	Kova su prekyba žmonėmis ir žmonių išnaudojimu	1	2	3
11	Kova su tarptautinių terorizmu	1	2	3
12	Gyventojų senėjimo problemų sprendimas	1	2	3

EB60.1 Q28b TREND

Q36 Prašau pasakyti apie kiekvieną teiginį, ar Jūs pritariate šiam teiginiui ar ne?

	SKAITYTI - ROTUOTI	UŽ	PRIEŠ	N/N
1	Europos pinigų sąjungai, turinčiai vieną bendrą valiutą- eurą	1	2	3
2	Bendrai Europos Sąjungos valstybių narių užsienio politikai kitų šalių atžvilgiu	1	2	3
3	Bendrai Europos Sąjungos narių gynybos ir saugumo politikai	1	2	3
4	Tolimesnė Europos Sąjungos plėtra numato kitų šalių priėmimą ateityje	1	2	3
5	Europos Sąjungos Konstitucijai	1	2	3
6	Europos Sąjungos Komisiją sudaro komisarai iš kiekvienos valstybės narės	1	2	3
7	Spartesnis Europos kūrimo tempas vienoje grupėje šalių nei kitose šalyse	1	2	3
8	Supažindinti vaikus mokyklose su ES institucijų darbu	1	2	3

EB61 Q29 TREND MODIFIED

Q37 Dabar aš perskaitysiu sąrašą veiksmų, kurių galėtų imtis Europos Sąjunga. Kokiems veiksams Jūs teiktumėt pirmenybę?

(PARODYKITE KORTELE- RODYKITE - GALIMI TRYS ATSAKYMAI)

Sėkmingai plėsti Europos Sąjungą, priimant naujas nares	1,
Tapti artimesne Europos piliečiams, pavyzdžiui, suteikiant jiems daugiau informacijos apie Europos Sąjungą, jos politiką ir institucijas	2,
Sėkmingai įvesti bendrą Europos valiutą, eurą	3,
Kovoti su skurdu ir socialine atskirtimi	4,
Saugoti aplinką	5,
Užtikrinti maisto produktų kokybę	6,
Apsaugoti vartotojus ir garantuoti kitų produktų kokybę	7,
Kovoti su nedarbu	8,
Reformuoti Europos Sąjungos institucijas ir jų veiklą	9,
Kovoti prieš organizuotą nusikalstamumą ir narkotikų kontrabandą	10,
Įtvirtinti Europos Sąjungos politinę ir diplomatinę svarbą pasaulyje	11,
Palaikyti taiką ir saugumą Europoje	12,
Užtikrinti individo teises ir pagarbą demokratijai Europoje	13,
Kovoti su terorizmu	14,
Kovoti su nelegalia imigracija	15,
Kita (NESKAITYTI)	16,
Nei viena iš pateiktų (NESKAITYTI)	17,
N/N	18,

EB60.1 Q30 TREND MODIFIED

Q38	Kam iš išvardytų Jūsų manymu, Europos Sąjunga skiria didžiausią biudžeto dalį?
-----	--

(RODYTI KORTELĘ – SKAITYTI - GALIMAS VIENAS ATSAKYMAS)

Užimtumui ir socialinėms reikmėms	1
Žemės ūkiui	2
Moksliniams tyrimams	3
Regioninei pagalbai	4
Užsienio politikai ir paramai šalims ne Europos Sąjungos narėms	5
Administracinėms ir personalo išlaidoms, pastatytų išlaikymui	6
Kita (NESKAITYTI)	7
N/N	8

EB61 Q35 TREND

Q39	Europos sąjunga jau turi sukūrusi bendrą saugumo ir užsienio politikos politiką bei Europos saugumo ir gynybos politiką. Šiuo metu svarstoma, kiek ši politika turėtų būti vystoma toliau. Ar jūs linkęs/usi pritarti ar nepritarti kiekvienam iš šių teiginių?
-----	---

	SKAITYTI - ROTUOTI	LINKĖS PRITARTI	LINKĖS NEPRITARTI	N/N
1	Europos Sąjunga turėtų turėti greito reagavimo karines pajėgas, kurios būtų greitai siunčiamos į neramumų vietas, kai kyla tarptautinė krizė	1	2	3
2	Kai kyla tarptautinė krizė, Europos Sąjungos valstybės narės turėtų sutarti dėl bendros pozicijos	1	2	3
3	Europos Sąjunga turėtų turėti savo užsienio reikalų ministrą, kuris galėtų atstovauti bendrai Europos Sąjungos pozicijai	1	2	3
4	Europos Sąjunga turėtų turėti savo atstovą Jungtinių Tautų organizacijos Saugumo Taryboje	1	2	3
5	Europos Sąjungos narės, kurios pasirinko neutraliteto poziciją, turėtų turėti teisę išsakyti savo poziciją Europos Sąjungos užsienio politikos klausimais	1	2	3
6	Europos Sąjungos užsienio politika turėtų būti nepriklausoma nuo JAV užsienio politikos	1	2	3
7	Europos Sąjunga turėtų užtikrinti žmogaus teises kiekvienoje valstybėje narėje, net jei tai prieštarauja kai kurių valstybių narių norams	1	2	3
8	Europos Sąjunga turėtų veikti, kad būtų užtikrintos žmogaus teisės visame pasaulyje, net jei kai kurios šalys tam priešinosi	1	2	3
9	Europos Sąjunga turėtų turėti bendrą imigracijos politiką, dėl žmonių iš šalių, ne Europos Sąjungos narių	1	2	3

10	Europos Sąjunga turėtų turėti bendrą politiką pabėgėliams, ieškantiems prieglobsčio	1	2	3
----	---	---	---	---

EB61 Q30 TREND

Q40 Ar, Jūsų nuomone, sprendimus, dėl Europos gynybos politikos, turėtų priimti nacionalinės vyriausybės, NATO ar Europos Sąjunga ?

(VIENAS ATSAKYMAS)

Nacionalinės vyriausybės	1
NATO	2
Europos Sąjunga	3
Kita (NESKATYTI)	4
N/N	5

EB61 Q31 TREND

Q41 Ar jūsų nuomone, JAV vaidina labiau teigiamą, labiau neigiamą ar nei teigiamą nei neigiamą vaidmenį kiekvienoje iš šių sričių?

	SKAITYTI	TEIGIAMĄ	NEIGIAMĄ	NEI TEIGIAMĄ, NEI NEIGIAMĄ	N/N
--	----------	----------	----------	----------------------------	-----

1	Taika pasaulyje	1	2	3	4
2	Kova prieš terorizmą	1	2	3	4
3	Pasaulio ekonomikos augimas	1	2	3	4
4	Kova prieš skurdą pasaulyje	1	2	3	4
5	Aplinkosauga	1	2	3	4

EB60.1 Q47 TREND

Q42 Ar jūsų nuomone, Europos Sąjunga vaidina labiau teigiamą, labiau neigiamą ar nei teigiamą nei neigiamą vaidmenį kiekvienoje iš šių sričių?

	SKAITYTI	TEIGIAMĄ	NEIGIAMĄ	NEI TEIGIAMĄ, NEI NEIGIAMĄ	N/N
--	----------	----------	----------	----------------------------	-----

1	Taika pasaulyje	1	2	3	4
2	Kova prieš terorizmą	1	2	3	4
3	Pasaulio ekonomikos augimas	1	2	3	4
4	Kova prieš skurdą pasaulyje	1	2	3	4
5	Aplinkosauga	1	2	3	4

EB60.1 Q48 TREND

VIENĄ RESPONDENTĄ KLAUSTI A

Q43A Artimiausioje ateityje Jūs jausitės ... ?

(RODYTI KORTELĘ – SKAITYTI - VIENAS ATSAKYMAS)

Tik lietuviu / lietuve	1
Lietuviu / lietuve ir europiečių / europiete	2
Europiečių / europiete ir lietuviu / lietuve	3
Tik europiečių / europiete	4
N/N	5

EB61 Q38 ballot A TREND

O KITAŲ B

Q43B Artimiausioje ateityje Jūs jausitės ... ?

(RODYTI KORTELĘ – SKAITYKITE - VIENAS ATSAKYMAS)

Tik lietuviu / lietuve	1
Pirma lietuviu / lietuve ir tik paskui europiečių / europiete	2
Pirma europiečių / europiete ir tik paskui lietuviu / lietuve	3
Tik europiečių / europiete	4
Tiek lietuviu / lietuve, tiek europiečių / europiete (NESKAITYTI)	5
N/N	6

EB61 Q38 ballot B TREND MODIFIED

Q44a Apskritai kalbant, ar jūs esate patenkintas tuo, kaip demokratija veikia Lietuvoje?

Q44b Ar jūs apskritai patenkintas tuo, kaip demokratija veikia Europos Sąjungoje?

(RODYTI KORTELĘ SU SKALE)

SKAITYTI	Q44a	Q44b
	Lietuvoje	Europos Sąjungoje
LABAI PATENKINTAS	1	1
GREIČIAU PATENKINTAS	2	2
NELABAI PATENKINTAS	3	3
VISIŠKAI NEPATENKINTAS	4	4
N/N	5	5

EB61 Q39a Q39b TREND

Q45 Ar Jūs labai didžiuojatės, didžiuojatės, nesididžiuojate ar visiškai nesididžiuojate tuo, kad esate (pagrindinė pilietybė nurodyta pirmame klausime) pilietis / pilietė?

(VIENAS ATSAKYMAS, TAUTYBĖ, KAIP NURODYTA KLAUSIME 1)

Labai didžiuojuosi	1
Didžiuojuosi	2
Nelabai didžiuojuosi	3
Visiškai nesididžiuoju	4
N/N	5

EB60.1 Q44 TREND

Q46 Ar Jūs labai didžiuojatės, didžiuojatės, nesididžiuojate ar visiškai nesididžiuojate tuo, kad esate europietis / europietė?

(VIENAS ATSAKYMAS)

Labai didžiuojuosi	1
Didžiuojuosi	2
Nelabai didžiuojuosi	3
Visiškai nesididžiuoju	4
N/N	5

EB60.1 Q45 TREND

Q47 Žmonės gali jausti skirtingas sąsajas su savo miestu, kaimu, regionu, šalimi ar Europa. Prašau pasakyti ar Jūs jaučiatės... su?

(RODYTI KORTELĘ SU SKALE)

	SKAITYTI	LABAI{13} SUSIJĘS	PAKANKAMAI SUSIJĘS	NELABAI SUSIJĘS	VISIŠKAI NESUSIJĘS	N/N
a	savo miestu/miesteliu/kaimu	1	2	3	4	5
b	savo regionu	1	2	3	4	5
c	Lietuva	1	2	3	4	5
d	Europa	1	2	3	4	5

EB60.1 Q46 TREND

Pabaigai keletas klausimų apie sportą

Q48 Kaip dažnai Jūs sportuojate ar darote fizinius pratimus?

(RODYTI KORTELĘ – SKAITYTI - VIENAS ATSAKYMAS)

3 kartus per savaitę ar daugiau	1
1 - 2 kartus per savaitę	2
1 - 3 kartus per mėnesį	3
Rečiau	4
Niekada	5
N/N	6

EB60.0 Q37e TREND MODIFIED

JEIGU "NIEKADA", KODAS 5 Q.48 KLAUSIME

Q49 Pagrindinė priežastis dėl ko Jūs nesportuojate yra...?

(RODYKITE KORTELĘ – PERSKAITYKITE - VIENAS ATSAKYMAS)

Jūs neturite pakankamai laiko	1
Tai per brangu	2
Jūs nemėgstate sportuoti	3
Šalia Jūsų nėra išvystytos sportinės infrastruktūros	4
Kita (NESKAITYTI)	5
N/N	6

EB62.0 Q49 NEW

JEIGU SPORTUOJA, KODAS 1 - 4 Q.48 KLAUSIME

Q50 Kur Jūs sportuojate dažniausiai?

(PERSKAITYKITE, VIENAS ATSAKYMAS)

Fitness centre (treniruoklių salė ir aerobika, body building)	1
Klube	2
Sporto centre (krepšinis, boksas, skvošas, rankinis, futbolas ir pan.)	3
Mokykloje, universitete	4
Kitur (NESKAITYTI)	5
N/N	6

EB60.0 Q38 TREND SLIGHTLY MODIFIED

Q51 Jūsų nuomone, kokia yra sporto nauda?

(RODYTI KORTELĘ – GALIMI KELI ATSAKYMAI)

Sveikatos gerinimas (fizinės ar/ir psichinės)	1,
Malonumas	2,
Atsipalaidavimas	3,
Bendravimas su draugais	4,

Naujų pažinčių užmezgimas	5,
Susipažinimas su kitų kultūrų žmonėmis	6,
Psichikos tobulinimas	7,
Pasitikėjimo savimi tobulinimas	8,
Naujų įgūdžių įgijimas	9,
Asmenybės formavimas	10,
Tikslų siekimas	11,
Konkurencingumo dvasios skatinimas	12,
Pagalba žmonėms integruotis į visuomenę	13,
Kita (NESKAITYTI)	14,
N/N	15,

EB60.0 Q39 TREND

Q52 Kaip Jūs manote, kurias išvardintos savybės sportas ugdo žmoguje?

(RODYTI KORTELĘ – SKAITYKITE - GALIMI KELI ATSAKYMAI)

Komandos dvasia	1,
Tolerancija	2,
Pagarba kitiems	3,
Doras elgesys	4,
Savikontrolė	5,
Taisyklių laikymasis	6,
Disciplina	7,
Tarpusavio supratimas	8,
Solidarumas	9,
Draugiškumas	10,
Vyrų ir moterų lygybė	11,
Pastangos	12,
Kita (NESKAITYTI)	13,
Nei viena iš išvardintų (NESKAITYTI)	14,
N/N	15,

EB60.0 Q40 TREND MODIFIED

Q53 Kuriems iš nurodytų teiginių Jūs pritartumėte, kuriems ne?

	SKAITYTI	LABIAU SUTINKU	LABIAU NESUTINKU	N/N
1	Mokyklų programose reiktų daugiau laiko skirti sportui	1	2	3
2	Sportas gerina imigrantų integraciją tuo, kad vysto dialogą tarp skirtingų kultūrų	1	2	3
3	Turėtų būti geresnis bendradarbiavimas tarp švietimo sistemos ir sporto organizacijų Lietuvoje	1	2	3

4	Sportas padeda kovoti prieš visas diskriminacijos formas	1	2	3
5	Sportavimas puiki alternatyva užsiimti aktyvesne veikla nei televizijos žiūrėjimas, video žaidimai, Internetas ir pan.	1	2	3
6	Sportavimas padeda efektyviai kovoti prieš nutukimą	1	2	3
7	Jaunam sportininkui, kuriam nepasisekė sportininko karjera, yra sunku pakeisti savo veiklą kita	1	2	3
8	Sportininkų ir kitos su sportu susijusios specialybės turėtų būti labiau vertinamos	1	2	3

EB60.0 Q41 TREND MODIFIED

Q54 Atsižvelgdami į Europos Sąjungos vaidmenį sporto srityje, kuriems iš pateiktų teiginių Jūs pritariate, o kuriems ne?

	SKAITYTI	LABIAU SUTINKU	LABIAU NESUTINKU	N/N
1	Europos Sąjunga turėtų labiau dalyvauti Europos sporto problemų sprendime	1	2	3
2	Europos Sąjunga turėtų daugiau bendradarbiauti su nacionaliniais sporto komitetais ir nacionalinėmis vyriausybėmis	1	2	3
3	Sporto etninių ir socialinių vertybių skatinimas, turėtų būti vienu iš Europos Sąjungos prioritetų	1	2	3
4	Europos Sąjunga turėtų aktyviau kovoti su dopingo vartojimu	1	2	3
5	ES turėtų aktyviai veikti, kad stiprintų bendradarbiavimą tarp mokslo ir sporto pasaulių taip, kaip tai yra akcentuojama Europos švietimo per sportą metais 2004	1	2	3
6	Naudinga, kad sportas yra įtrauktas į Europos konstitucijos projektą	1	2	3

EB60.0 Q41 TREND MODIFIED

Q55 Aš Jums perskaitysiu sąrašą neigiamų dalykų, kuriuos girdime apie sportą. Ar galite pasakyti, kurie Jus labiausiai jaudina, kelia didžiausią nerimą?

(RODYTI KORTELĘ – PERSKAITYTI - GALIMI KELI ATSAKYMAI)

Dopingas	1,
Per didelis maisto papildų naudojimas	2,
Korupcija	3,
Vaikų išnaudojimas	4,
Žmonių iš ekonomiškai silpnųjų šalių išnaudojimas	5,

Persitreniravimas	6,
Vaikų seksualinė prievarta	7,
Smurtas	8,
Diskriminacija	9,
Per didelis pinigų sureikšminimas	10,
Kita (NESKAITYTI)	11,
Nei viena iš išvardintų (NESKAITYTI)	12,
N/N	13,

EB60.0 Q42 TREND

DEMOGRAFIJA

D1 Politikoje kalbama apie "kairiuosius" ir "dešiniuosius". Kaip jūs įvertintume savo pažiūras šioje skalėje?

(RODYTI KORTELĘ. NEPASAKINĖTI – JEIGU RESPONDENTAS ABEJOJA, KLAUSKITE DAR KARTĄ)

KAIRĖ										DEŠINĖ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	

Atsisakė 11

N/N 12

EB61 D1 DEMO TREND

D7 Jūsų dabartinė šeimyninė padėtis

(RODYTI KORTELĘ – PERSKAITYTI - GALIMAS VIENAS ATSAKYMAS)

Vedęs/ištekėjusi	1
Vedęs/ištekėjusi antrą kartą	2
Nevedęs/netekėjusi, gyvenate kartu su partneriu	3
Nevedęs/netekėjusi, niekada negyvenote su partneriu	4
Nevedęs/netekėjusi, anksčiau gyvenote su partneriu, o dabar gyvenate vienas/a	5
Išsiskyręs/išsiskyrusi	6
Gyvenate atskirai	7
Našlys/našlė	8
Kita (NESKAITYTI)	9
Atsisakė (NESKAITYTI)	10

EB61 D7 DEMO TREND

D8 Kiek Jums buvo metų, kai jūs baigėte mokslą dieniniame skyriuje?

(JEIGU TEBESIMOKO, KODUOTI 00)

--	--

EB61 D8 DEMO TREND

D10 Lytis

Vyras	1
Moteris	2

EB61 D10 DEMO TREND

D11 Kiek jums metų?

--	--

EB61 D11 DEMO TREND

JEIGU DABARTINIŲ METŲ NEDIRBA JOKIO APMOKAMO DARBO – KODAS 1 - 4 D.15.a KLAUSIME, TAI KLAUSTI IR D15B

D15a Kuo Jūs užsiimate dabartiniu metu?

D15b Ar anksčiau jūs dirbote apmokamą darbą? koks buvo jūsų paskutinis užsiėmimas?

	D15a	D15b
	DABARTINIS	PASKUTINIS
NEDIRBA		
Prižiūri namus, apsiperka (namų šeimininkė) arba be jokio užsiėmimo, nedirba	1	1
Studentas, moksleivis	2	2
Bedarbis ar laikinai nedirbantis	3	3
Pensininkas ar nedarbingas dėl ligos, invalidumo	4	4
DARBDAVYS, UŽSIIMA INDIVIDUALIA VEIKLA		
Ūkininkas	5	5
Žvejys	6	6
Individualiai dirbantis specialistas (teisininkas, privačios praktikos gydytojas, buhalteris, architektas ir pan.)	7	7
Parduotuvės savininkas, amatininkas, kita individuali veikla	8	8
Verslininkas, kompanijos savininkas (vienas ar su partneriais)	9	9
SAMDOMAS DARBUOTOJAS		

Samdomas specialistas (gydytojas, teisininkas, buhalteris, architektas)	10	10
Vyriausias vadovas, direktorius (vadovaujantys direktoriai, generaliniai direktoriai, kiti direktoriai)	11	11
Vidurinės grandies vadovas, kita vadyba (skyriaus vadovas, jaunesnysis vadybininkas, mokytojas, techninis darbuotojas)	12	12
Samdomas darbuotojas, daugiausiai dirbantis biure	13	13
Samdomas darbuotojas, daugiausiai keliaujantis (vairuotojas, prekybos agentas)	14	14
Samdomas darbuotojas, dirbantis ne biure, o paslaugų sferoje (ligoninė, viešasis maitinimas, policininkas, gaisrininkas)	15	15
Brigadininkas, meistras (prižiūrintis kitus)	16	16
Kvalifikuotas darbininkas	17	17
Nekvalifikuotas darbininkas	18	18
NIEKADA NEDIRBO JOKIO APMOKAMO DARBO	19	19

EB61 D15a D15b DEMO TREND

D25 Jūs gyvenate ... ?

(PERSKAITYTI)

Kaimo vietovėje, vieniemyje	1
Mažame miestelyje ar vidutinio dydžio mieste	2
Dideliame mieste	3
N/N	4

EB61 D25 DEMO TREND

D40a Gal galėtumėte pasakyti, kiek žmonių, vyresnių nei 15 metų, įtraukiant ir jus gyvena Jūsų šeimoje?

ĮRAŠYKITE

--	--

EB62.0 D40a DEMO NEW

D40b Kiek vaikų, jaunesnių nei 10 metų gyvena Jūsų namų ūkyje?

ĮRAŠYKITE

--	--

EB62.0 D40b DEMO NEW

D40c Kiek vaikų, kurių amžius nuo 10 iki 14 metų, gyvena Jūsų namų ūkyje?

ĮRAŠYKITE

--	--

EB62.0 D40c DEMO NEW

D41 Jūs gimėte?

(PARODYKITE KORTELĘ- SKAITYKITE-GALIMAS TIK VIENAS ATSAKYMAS)

Lietuvoje	1
Kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje	2
Europoje, bet valstybėje, kuri nėra Europos Sąjungos narė	3
Azijoje, Afrikoje ar Lotynų Amerikoje	4
Siaurės Amerikoje, Japonijoje ar Okeanijoje	5
Atsisakė (NESKAITYTI)	6

EB62.0 D41 DEMO NEW

D42 Kuri iš pateiktų situacijų yra labiausia tinkama Jums?

(RODYTI KORTELĘ – SKAITYTI - GALIMAS VIENAS ATSAKYMAS)

Jūsų motina ir tėvas gimė Lietuvoje	1
Vienas iš Jūsų tėvų gimė Lietuvoje, kitas kitoje iš dabartinių Europos Sąjungos valstybių narių	2
	3
Jūsų tėvas ir motina gimė kitoje (dabartinėje) Europos Sąjungos valstybėje narėje	4
Mažiausiai vienas iš Jūsų tėvų gimė už dabartinės Europos Sąjungos ribų	5
N/N (NESKAITYTI)	6

EB62.0 D42 DEMO NEW

INTERVIU PROTOKOLAS

P1 INTERVIU DATA

--	--

 DIENA

--	--

 MĖNUO

EB61 P1

P2 INTERVIU PRADŽIA

(INTERVIUOTOJAU, NAUDOKITE 24 VALANDŲ PAROS MATAVIMĄ)

VALANDOS MINUTĖS

EB61 P2

P3 INTERVIU TRUKMĖ

MINUTĖS

EB61 P3

P4 Asmenų, dalyvavusių interviu metu, skaičius (įskaitant interviuotoją).

Du (interviuotojas ir respondentas)	1
Trys	2
Keturi	3
Penki ir daugiau	4

EB61 P4

P5 Respondento bendradarbiavimas

Puikus	1
Geras	2
Vidutiniškas	3
Menkas	4

EB61 P5

P6 Vietovės dydis

(TNS Gallup kodavimas)

EB61 P6

P7 Regionas

(TNS Gallup kodavimas)

EB61 P7

P8 Pašto kodas

--	--	--	--	--	--	--	--

EB61 P8

P9 Atrankos punkto numeris

--	--	--	--	--	--	--	--

EB61 P9

P10 Interviuotojo numeris

--	--	--	--	--	--	--	--

EB61 P10

P11 Svorio koeficientas

--	--	--	--	--	--	--	--

EB61 P11

P12a Ar turi namuose fiksuoto ryšio telefoną?

P12b Ar turi namuose nors vieną mobiliojo ryšio telefoną

	P12a	P12b
	Fiksuoto ryšio	Mobiliojo ryšio
Taip	1	1
Ne	2	2

EB61 P12

--